

PART 8

COMPETITION PROHIBITION FOR A BOARD MEMBER IN A JOINT STOCK COMPANY

ANONİM ORTAKLIKTA
YÖNETİM KURULU ÜYESİNİN
REKABET YASAĞI

CEREN NAZ ÜNSAL
ALEYNA VERDA ŞEREMENT

PART 8

ABSTRACT | ÖZET

The prohibition of competition serves as a regulation designed to safeguard the interests of individuals involved in a legal relationship. Consequently, the freedom to compete is restricted in order to prevent harm to the rights of others.

Rekabet yasağı hukuki ilişki içerisindeki kimselerin korunmasına yönelik bir düzenlemedir. Bu kapsamda kişilerin rekabet özgürlüğü, başka kimselerin haklarına zarar verilmesini engellemek amacıyla sınırlandırılmaktadır.

KEYWORDS | ANAHTAR KELİMELELER

Prohibition Of Competition, Non-Competition Obligation, Joint Stock Company, Board Of Directors, Duty Of Loyalty, Limits Of The Prohibition Of Competition, Consequences Of Breach Of The Prohibition Of Competition.

Rekabet Yasağı, Rekabet Etmeme Yükümlülüğü, Anonim Şirket, Yönetim Kurulu, Sadakat Yükümlülüğü, Rekabet Yasağının Sınırları, Rekabet Yasağına Aykırılığın Sonuçları.

I. INTRODUCTION

The duty of loyalty, as stipulated in our legislation, forms the foundation for the prohibition of competition. Within commercial companies, the board of directors' members hold the responsibility of safeguarding trade secrets and confidential company information essential for managing and representing the organization. Consequently, the Turkish Commercial Code No. 6102 ("TCC")¹ explicitly incorporates the prohibition of competition. In joint stock companies, a board member is restricted from engaging in any commercial venture, either individually or on behalf of another party, within the company's field of operation, without the explicit consent of the general assembly. Moreover, they are prohibited from becoming a partner with unlimited liability in a company involved in the same type of commercial enterprise.

If a member of the board of directors violates the prohibitions set forth in the law without obtaining the general assembly's permission, various sanctions may be imposed in addition to seeking compensation from the board member, as specified in the legislation. These measures include treating the transaction as if it were conducted on behalf of the company, demanding that any benefits resulting from contractual relationships made

I. GİRİŞ

Mevzuatımızda düzenlenmiş olan sadakat yükümlülüğü, rekabet yasağının temelini oluşturmaktadır. Ticaret şirketlerinde yönetim kurulu üyeleri buldukları konumun gereği olarak şirketin yönetim ve temsiline ilişkin ticari sırlarına ve şirket bilgilerine hakim olmaktadır. Bu nedenle 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu ("TTK")¹ kapsamında rekabet yasağına açıkça yer verilmiştir. Anonim şirketlerde yönetim kurulu üyelerinden biri, genel kurulun iznini almaksızın, şirketin işletme konusuna giren ticari iş türünden bir işlemi kendi veya başkası hesabına yapmayacağı gibi aynı tür ticari işlemlerle uğraşan bir şirkete sorumluluğu sınırsız ortak sıfatıyla da giremeyecektir.

Yönetim kurulu üyelerinden birinin, genel kurulun iznini almaksızın kanunun lafzında yer alan yasakları ihlal etmesi halinde yönetim kurulu üyesi hakkında mevzuatta yer verilmiş olan tazminat talep edilmesi, yapılan işlemin şirket adına yapılmış sayılması veya üçüncü kişiler adına yapmış olduğu sözleşme ilişkilerinden doğan menfaatlerin şirkete verilmesinin talep edilmesinin yanı sıra mevzuatta yer almayan ancak anonim şirketler için öğretide kabul görmüş olan üyenin katıldığı şirketten çekilmesi, üyenin azli, ihtiyati tedbir talep edilmesi, cezai şart

FOOTNOTE

¹ 14.02.2011 tarih ve 27846 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu.

on behalf of third parties be returned to the company, as well as actions such as the removal or dismissal of the board member, requesting an interim injunction, and seeking penalties. Although these measures are not explicitly stated in the legislation, they are recognized in the doctrine concerning joint stock companies.

In such cases, the other members of the board of directors, excluding the member who committed the violation, are required to submit an application to the commercial courts of first instance located in the jurisdiction where the joint stock company operates, or to the civil courts of first instance if there are no commercial courts available. This application must be made within three months from the date they became aware of the violation, or within the statutory limitation period of one year from the date of the violation in question, whichever comes first.

Our article encompasses the regulation of non-competition in Turkish law. It involves an in-depth examination of the concept of non-competition, its relationship with similar concepts, and its relevance within the framework of commercial companies. Specifically, we will focus on the prominence of non-competition in joint stock companies and provide detailed analysis on the individuals subject

talebi gibi yaptırımlar gündeme gelebilecektir.

Bu durumda ihlali gerçekleştiren yönetim kurulu üyesi dışında kalan diğer yönetim kurulu üyelerinin ihlali öğrendikleri tarihten itibaren üç ay ve her halde söz konusu ihlalden itibaren bir yıllık zamanaşımı süresi içinde anonim şirketin bulunduğu yer asliye ticaret mahkemelerine, asliye ticaret mahkemelerinin bulunmaması halinde ise asliye hukuk mahkemelerine başvurması gerekmektedir.

Çalışmamızda Türk hukukunda rekabet yasağının düzenlendiği haller yer almakta olup rekabet yasağı kavramı ve benzer kavramlar ile rekabet yasağı kavramının ilişkisi geniş bir kapsamda incelendikten sonra ticaret şirketleri kapsamında incelenecek ve anonim şirketlerde rekabet yasağının gündeme geldiği haller detaylandırılacaktır. Anonim şirketlerde yer alan kişilerden hangilerinin rekabet yasağına tabi olduğu bir başlık altında incelenerek kişi bakımından rekabet yasağının etkileri detaylandırılacaktır. Yasağın tabi olduğu kişiler incelendikten sonra konu yönetim kurulu üyeleri kapsamında sınırlandırılarak rekabet yasağının yönetim kurulu üyesine etkisi ile yönetim kurulu üyesine rekabet yasağının getirilmesinin sebepleri ve üye ile anonim ortaklık arasındaki ilişki bağlamında yasağın uygulama alanı buldu-

DİPNOT

¹ 14.02.2011 tarih ve 27846 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu.

PART 8

to the prohibition of competition within this context. Furthermore, we will explore the effects of the prohibition of competition on these individuals. Upon analyzing the individuals subject to the prohibition, we will narrow our scope to members of the board of directors. This will involve studying the impact of the prohibition of competition on board members, the rationale behind imposing this prohibition on them, and the circumstances in which the prohibition is applied in the context of their relationship with the joint stock company.

To ensure that the prohibition of competition does not infringe upon the constitutionally guaranteed freedom to compete, we will outline the restrictions placed on this prohibition. These restrictions will be categorized into three sections: subject, duration, and location. Additionally, we will provide an explanation for the reasons behind these restrictions. The study will also cover the sanctions that may be imposed in cases of non-compliance with the prohibition of competition, as dictated by relevant Turkish legislation. We will include information on the statute of limitations concerning these sanctions.

II. THE NOTION OF NON-COMPETITION

A. Scope of Non-Competition

In our legal framework, non-competition is categorized into two types: statutory non-competition and contractual non-competition. It serves as an obligation aimed at preventing unfair advantages. This prohibition is based on principles of honesty and the duty of loyalty, aiming to prevent individuals operating within the same industry as a company from engaging in unlawful competition against one another. The obligation of non-competition arises due to the potential misuse of trade secrets, information, and documents that are confidential to the company, which would violate the duty of loyalty. As a result, individuals authorized to access such information and documents are subject to non-competition.

Non-competition agreements can be established between employees and employers, and non-competition clauses can be includ-

ğu haller incelenecektir. Getirilen yasağın, anayasa ile güvence altına alınmış rekabet etme özgürlüğünün sınırının aşılmasına engel olan rekabet yasağı sınırlandırmaları konu, süre ve yer olarak üç başlık altında detaylandırılacak olup sınırlandırmaların sebepleri açıklanacaktır. Rekabet yasağına uyulmaması halinde ilgili Türk mevzuatı çerçevesinde gündeme gelecek yaptırımlar ve ilgili yaptırımlara ilişkin zamanaşımı süreleri çalışmada yer alacaktır.

II. REKABET YASAĞI KAVRAMI

A. Rekabet Yasağının Kapsamı

Rekabet yasağı, hukukumuzda kanundan doğan rekabet yasağı ve sözleşmeden doğan rekabet yasağı olarak ikiye ayrılmaktadır. Haksız menfaatin önlenmesini hedefleyen bir yükümlülük çeşididir. Şirket ile aynı alanda faaliyet gösteren kişilerin birbiri ile hukuka aykırı biçimde rekabete girmesini önleyen bu yasağın, dürüstlük kuralları ve sadakat yükümlülüğü temeli ile sağlanır. Şirket açısından ticari sır niteliğinde bilgi ve belgelerin amacı dışında kullanılması, sadakat yükümlülüğünü ihlal edeceğinden; söz konusu bilgi ve belgelere ulaşma yetkisi olan kişiler rekabet yasağına tabidir.

İşçi ve işveren arasında rekabet yasağı sözleşmesi akdedilebileceği gibi anonim şirket ile ilgili şirketin yönetim kurulu üyeleri arasında akdedilecek sözleşmelerde rekabet yasağına ilişkin hüküm eklenerek kanundan doğan rekabet yasağı haricinde sözleşme-

ed in agreements between joint stock companies and their board members. By doing so, contractual non-competition can be addressed in addition to the non-competition obligations imposed by law².

B. Purpose of Non-Competition

The purpose of prohibiting competition is to establish fair and ethical competition within the realm of commercial activities, ensuring that it does not exceed reasonable limits and transform into unfair practices. The concept of non-competition arises to prevent competition between individuals in a legal relationship from devolving into unfair competition. The prohibition of competition serves as a regulation designed to safeguard the interests of individuals involved in a legal relationship. Consequently, the freedom to compete is restricted in order to prevent harm to the rights of others.

The primary objective of the regulations pertaining to non-competition is to prevent the negative consequences that may arise from the misuse of information and authority obtained by the parties involved through their relationship. It is crucial to implement the prohibition of competition in a balanced manner, ensuring the preservation of the benefits derived from the freedom to compete. Excessive restrictions imposed within the realm of non-competition can potentially undermine the very competitive dynamics that the prohibition seeks to protect. Thus, striking a proportionate balance is vital to safeguard the intended competitive relationship³.

C. Relationship of Non-Competition with Similar Concepts

1. Relationship with Unfair Competition and Competition Law

While the prohibition of competition entails the obligation to refrain from competing, the concept of unfair competition seeks to establish a fair and fraud-free competitive environment by guiding individuals towards ethical competition. Both concepts share the common goal of regulating competition. Unfair competition encompasses general rules applicable to all, whereas the

den doğan rekabet yasağının gündeme gelmesi sağlanabilir².

B. Rekabet Yasağının Amacı

Rekabet yasağının amacı, ticari hayatta gerçekleşen rekabetin dürüstlük ve iyi niyet kuralları çerçevesinde gerçekleşmesi, bu sınırın aşılması haksız rekabete dönüşmemesidir. Birbirleri ile hukuki ilişki içerisinde olan kişilerin arasında var olan rekabetin bir haksız rekabete dönüşmemesi amacıyla rekabet yasağı kavramı karşımıza çıkar. Rekabet yasağı hukuki ilişki içerisindeki kişilerin korunmasına yönelik bir düzenlemedir. Bu kapsamda kişilerin rekabet özgürlüğü, başka kişilerin haklarına zarar verilmesini engellemek amacıyla sınırlanmaktadır.

Yasağa ilişkin düzenlemelerin asıl amacı tarafların aralarındaki ilişki sayesinde edindikleri bilgilerin ve sahip oldukları yetkilerin kötüye kullanılması sonucu rekabetin taraflar arasında yaratabileceği olumsuzlukların engellenmesidir. Rekabet yasağının ölçülü bir şekilde gerçekleştirilebilmesi rekabet özgürlüğünün sağladığı menfaatin korunması açısından önem arz etmektedir. Şöyle ki, rekabet yasağı kapsamında getirilecek aşırı bir sınırlandırma söz konusu olması halinde korunması amaçlanan rekabet ilişkisi olumsuz yönde etkilebilecektir³.

C. Rekabet Yasağının Benzer Kavramlarla İlişkisi

1. Haksız Rekabet ve Rekabet Hukuku ile İlişkisi

Rekabet yasağı kişiye rekabet etmeme yükümlülüğü getirirken, haksız rekabet kavramı kişileri haklı rekabete yönelterek dürüst ve hilesiz bir rekabet ortamı oluşturmayı hedefler. Her iki kavramın ortak özelliği rekabete sınırlandırma getirmeleridir. Haksız rekabet kavramı genel nitelikli kuralları haiz olurken rekabet yasağı kavramı yasağa tabi kişileri kapsar.

FOOTNOTE

² Atanur Karaahmetoğlu, "İş Sırrı ve Ticari Sır Bağlamında Anonim Şirketlerde Yönetim Kurulu Üyelerinin Rekabet Yasağına Aykırılıktan Doğan Sorumluluğu", Yıldırım Beyazıt Hukuk Dergisi, S. 2022/2, p. 1299-1307.

³ Burcu Günaydın Gültekin, Anonim Ortaklıkta Yönetim Kurulu Üyesinin Rekabet Yasağı, 1. Baskı, İstanbul 2022, p. 21.

DİPNOT

² Atanur Karaahmetoğlu, "İş Sırrı ve Ticari Sır Bağlamında Anonim Şirketlerde Yönetim Kurulu Üyelerinin Rekabet Yasağına Aykırılıktan Doğan Sorumluluğu", Yıldırım Beyazıt Hukuk Dergisi, S. 2022/2, s. 1299-1307.

³ Burcu Günaydın Gültekin, Anonim Ortaklıkta Yönetim Kurulu Üyesinin Rekabet Yasağı, 1. Baskı, İstanbul 2022, s. 21.

PART 8

prohibition of competition specifically focuses on individuals who are subject to the prohibition.

Competition law, in contrast, aims to protect the competitive framework by fostering a free and fair environment for competition. In comparison to the prohibition of competition, where the focus is on protecting individual interests, competition law aims to preserve competition itself, thereby addressing broader societal interests⁴. The regulations pertaining to competition law are obligatory and, unlike the prohibition of competition, they are essential for maintaining public order⁵.

2. Relationship with the Duty of Loyalty and Obligation to Maintain Confidentiality

The duty of loyalty is a concept enshrined in the Turkish Code of Obligations No. 6098 (“TCO”)⁶, which encompasses an employee’s obligation to remain loyal to their employer and workplace, acting in the employer’s and workplace’s best interests. It serves as the foundation for the prohibition of competition, extending beyond solely the prohibition itself. Similar to the prohibition of competition, the obligation to maintain confidentiality is one of the obligations that falls within the scope of the duty of loyalty. However, the duty of loyalty is a comprehensive concept that extends beyond these two specific obligations, yet it forms the basis for both of these concepts⁷.

Rekabet hukuku ise, serbest rekabet ortamını sağlayarak rekabet düzenini korumayı hedefler. Rekabet yasağı ile kıyaslandığında ise rekabet yasağı kapsamında kişiye ait menfaatin korunması hedeflenirken rekabet hukukunda rekabetin kendisi korunmakta olup toplumsal menfaatlerin korunmasından söz edilmesi mümkündür⁴. Rekabet hukukuna ilişkin düzenlemeler emredici nitelikte olup rekabet yasağının aksine kamu düzenini ilgilendirmektedir⁵.

2. Sadakat Yükümlülüğü ve Sır Saklama Yükümlülüğü ile İlişkisi

Sadakat yükümlülüğü, 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu’nda (“TBK”)⁶ düzenlenen bir kavram olup işçinin işverene ve iş yerine bağlılığını ve işveren ile işyerinin menfaatlerine uygun davranmayı kapsar. Rekabet yasağının temeli sayılabilecek bir kavram olan sadakat yükümlülüğü rekabet yasağını kapsamakla beraber söz konusu yasak ile sınırlı değildir. Rekabet yasağı gibi sır saklama yükümlülüğü de sadakat yükümlülüğü kapsamında sayılabilecek yükümlülüklerdendir. Sadakat yükümlülüğü, bahse konu iki kavram ile sınırlı olmayan geniş kapsamlı bir kavramdır. Ancak her iki kavramın da temelini oluşturmaktadır⁷.

D. Non-Competition in Turkish Legislation

1. The Place of Non-Competition in the Turkish Code of Obligations

Non-competition is governed by both the Turkish Commercial Code (TCC)⁸ and the Turkish Code of Obligations (TCO)⁹. Apart from non-competition provisions in the legislation, parties also have the option to include contractual non-competition clauses. The prohibition of competition under the Code of Obligations is applicable to various types of relationships, including general partnerships, employees, commercial agents, and other assistants to merchants. Within the framework of the Turkish Code of Obligations, the prohibition of competition can be examined under two distinct categories: service contracts and power of attorney contracts¹⁰.

a. Service Contracts

The prohibition of competition within the framework of a service contract is designed to prevent any economic harm to the employer, in accordance with the obligation of loyalty derived from the principle of honesty. This obligation arises from the contractual dependency between the employer and the employee, and is regulated by Article 396/1 of the TCO titled “Obligation of Diligence and Loyalty.” The article states, “The employee is obliged to diligently perform the work undertaken and to act loyally in protecting the rightful interests of the employer.”

The obligation of loyalty, as defined in the law, encompasses various specific obligations such as maintaining confidentiality, refraining from competing, delivering and accounting, and working overtime¹¹. The non-competition obligation, which is one of these specific cases, is specifically addressed in the third paragraph of the same article. It states, “As long as the employment relationship continues, the employee may not provide services to a third party for a fee in violation of the duty of loyalty, and particularly may not compete with their own employer.”

In accordance with this provision, it is considered a breach of the duty of loyalty for an employee to engage in competition with their employer while the employment relationship

D. Türk Mevzuatında Rekabet Yasağı

1. Rekabet Yasağı’nın Türk Borçlar Kanunu’ndaki Yeri

Rekabet yasağı, TTK’da⁸ ve TBK’da⁹ düzenlenmektedir. Mevzuata bağlı rekabet yasağı dışında taraflar sözleşmeye bağlı olarak da rekabet yasağı öngörebilirler. Borçlar Kanunu’nda düzenlenen rekabet yasağı adi ortaklık, işçi, ticari vekiller ve diğer tacir yardımcılar için düzenlenmiştir. Türk Borçlar Kanunu bağlamında rekabet yasağını hizmet sözleşmesi ve vekalet sözleşmesi olarak iki ayrı başlıkta incelemek mümkündür¹⁰.

a. Hizmet Sözleşmesi

Hizmet sözleşmesi kapsamında rekabet yasağı, işveren ile işçi arasında sözleşmenin sağladığı bağımlılık ilişkisine bağlı olarak işçinin, işverene karşı borçları arasında olan dürüstlük kuralından kaynaklı olan ve TBK’nın “Özen ve Sadakat Borcu” başlıklı 396/1. maddesindeki “İşçi, yüklendiği işi özenle yapmak ve işverenin haklı menfaatinin korunmasında sadakatle davranmak zorundadır.” hükmü ile düzenlenen sadakat yükümlülüğü gereği işverene ekonomik olarak herhangi bir zarar vermektan kaçınması ile ilgilidir.

Kanunda düzenlenmiş olan sadakat yükümlülüğü; sır saklama yükümlülüğü, rekabet etmeme yükümlülüğü, teslim ve hesap verme yükümlülüğü, fazla çalışma yapma yükümlülüğü, gibi özel uygulanma hallerini barındıran bir kavramdır¹¹. Aynı maddenin üçüncü fıkrasında özel hallerden biri olan rekabet etmeme yükümlülüğü şu şekilde düzenlenmiştir: “İşçi, hizmet ilişkisi devam ettiği sürece, sadakat borcuna aykırı olarak bir ücret karşılığında üçüncü kişiye hizmette bulunamaz ve özellikle kendi işvereni ile rekabete girişemez.”

İlgili hüküm uyarınca işçinin hizmet ilişkisi devam ettiği sürece işveren ile rekabet etmesi sadakat yükümlülüğüne aykırılık oluşturmaktadır. Hükümde yer alan “rekabete girişmek” kavramı; işverenin müşterilerine hizmet ver-

FOOTNOTE

4 Mehmet Yavuz Güner, “Rekabet Hukuku ve Haksız Rekabet Hukuku İlişkisi”, Rekabet Kurumu Uzmanlık Tezleri Serisi, no: 184, Ankara, 2021, p. 50.

5 Günaydın Gültekin, p. 28-38.

6 04.02.2011 tarih ve 27836 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu.

7 Karaahmetoğlu, p. 1305-1307.

8 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu.

9 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu.

10 Günaydın Gültekin, p. 62.

11 Günaydın Gültekin, p. 64.

DİPNOT

4 Mehmet Yavuz Güner, “Rekabet Hukuku ve Haksız Rekabet Hukuku İlişkisi”, Rekabet Kurumu Uzmanlık Tezleri Serisi, no: 184, Ankara, 2021, s. 50.

5 Günaydın Gültekin, s. 28-38.

6 04.02.2011 tarih ve 27836 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu.

7 Karaahmetoğlu, s. 1305-1307.

8 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu.

9 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu.

10 Günaydın Gültekin, s. 62.

11 Günaydın Gültekin, s. 64.

PART 8

is ongoing. The concept of “engaging in competition” in this provision encompasses actions such as providing services or offering to provide services in the same field as the employer, and forming a business partnership with a competitor of the employer.

Following the termination of the employment relationship, the employee’s duty of loyalty is replaced by the obligation of confidentiality, which is regulated under Article 396/4 of the TCO. The article states: “During the employment relationship, the employee is prohibited from using or disclosing information obtained during their employment, including trade secrets and business practices, for their own benefit or to third parties. Even after the termination of the employment relationship, the employee is obliged to maintain confidentiality to the extent necessary for protecting the employer’s legitimate interests.” The non-competition obligation, which is encompassed within the duty of loyalty, ceases to apply once the employment relationship ends. Subsequently, the employee is entitled to exercise the freedom to compete within the framework of their obligation to maintain confidentiality, preserving the employer’s trade secrets and confidential information even after the termination of the employment relationship¹².

b. The Contract of Mandate

The contract of mandate, similar in nature to a service contract, entails obligations for both parties and involves the performance of specific tasks. Regulated under Article 502 of the TCO, the contract of mandate is defined in the first paragraph of the said article as follows: “A contract of mandate is an agreement whereby the agent undertakes to carry out an act or perform a transaction on behalf of the principal.”

The contract of mandate establishes a relationship of trust between the parties, forming the basis for the agent’s duty of loyalty towards the principal. In this context, the agent is obliged to safeguard the interests of the principal. Similar to the service contract, the duty of loyalty in the contract of mandate encompasses obligations such as confidentiality, avoidance of conflicts of interest, disclosure, and non-competition¹³. These obligations are grounded in the principle of honesty. Article 506/2 of the TCO specifically imposes the duty of loyalty on the agent, stating: “The agent is obligated to

diği alanda hizmet vermek veya hizmet vermeyi teklif etmek, işverenin rakibi olan bir işletme ile ortak olmak fillerini kapsamaktadır.

Tarafların arasındaki hizmet ilişkisi sona erdikten sonra işçinin sadakat yükümlülüğü yerini TBK’nın 396/4. maddesinde yer alan “İşçi, iş gördüğü sırada öğrendiği, özellikle üretim ve iş sırları gibi bilgileri, hizmet ilişkisinin devamı süresince kendi yararına kullanamaz veya başkalarına açıklayamaz. İşverenin haklı menfaatinin korunması için gerekli olduğu ölçüde işçi, hizmet ilişkisinin sona ermesinden sonra da sır saklamakla yükümlüdür.” hükmü ile düzenlenmiş olan sır saklama yükümlülüğüne bırakarak, sadakat yükümlülüğünün kapsamta olduğu rekabet etmeme yükümlülüğü hizmet ilişkisinin sona ermesi ile biter ve işçi bu süreden sonra sır saklama yükümlülüğü çerçevesinde rekabet etme özgürlüğünden yararlanabilecektir¹².

b. Vekalet Sözleşmesi

Vekalet sözleşmesi nitelik açısından hizmet sözleşmesine benzerlik göstermekte olup iki tarafa borç yükleyen ve iş görme niteliğini haiz bir sözleşme türüdür. TBK’nın 502. maddesinde düzenlenmiş olan vekalet sözleşmesi ilgili maddenin ilk fıkrasında: “Vekalet sözleşmesi, vekilin vekâlet verenin bir işini görmeyi veya işlemini yapmayı üstlendiği sözleşmedir.” şeklinde tanımlanmıştır.

Vekalet sözleşmesinin tarafları arasında vekilin, vekalet verene karşı sahip olduğu sadakat yükümlülüğünün temeli olan bir güven ilişkisi yer almaktadır. Vekil, bu kapsamda vekalet verenin menfaatlerini korumak ile yükümlüdür. Doktrinde sadakat yükümlülüğünün, hizmet sözleşmesinde benzer olarak sır saklama yükümlülüğü, çifte temsil ve kendi kendisiyle sözleşme yapma yükümlülüğü, aydınlatma yükümlülüğü ve rekabet etmeme yükümlülüğünü kapsadığı kabul edilmektedir¹³. Hizmet sözleşmesinde olduğu gibi burada da yer alan sadakat yükümlülüğünün temelini dürüstlük kuralı oluşturmaktadır. Vekilin bu yükümlülüğü TBK’nın 506/2.

carry out the works and services undertaken with loyalty and diligence, while observing the rightful interests of the principal.”

Furthermore, the concept of the contract of mandate can also be applied to the legal relationship between a board member and a company. In this context, the board member assumes the role of an agent and is obliged to act in the best interests of the company¹⁴.

2. The Place of Non-Competition in the Turkish Commercial Code

The Turkish Commercial Code encompasses the regulation of non-competition for various entities, including joint stock companies, limited liability companies, commercial companies, and agencies. The individuals subject to non-competition within these entities are specifically identified in the respective articles of the applicable laws. The prohibition of competition, as prescribed within the legislative framework, remains in effect until the termination of the legal relationship between the parties.

The provisions regarding non-competition are not obligatory, and this type of prohibition, known as statutory non-competition, imposes restrictions on the freedom to compete and engage in work activities¹⁵. The prohibition is characterized by two significant features: its non-mandatory nature and its narrow interpretation. As the freedom to

maddesinin: “Vekil üstlendiği iş ve hizmetleri, vekâlet verenin haklı menfaatlerini gözeterek, sadakat ve özenle yürütmekle yükümlüdür.” hükmü ile mevzuatta düzenlenmiştir.

Vekalet sözleşmesine ilişkin görüşü yönetim kurulu üyesi ve ortaklık arasındaki hukuki ilişkide de görmek mümkündür. Bu kapsamda yönetim kurulu üyesi, vekil sıfatının sahip olduğu yükümlülükleri haiz olup ortaklığın menfaatini gözeterek hareket etmek ile yükümlüdür¹⁴.

2. Rekabet Yasağı’nın Türk Ticaret Kanunu’ndaki Yeri

Türk Ticaret Kanunu’nda ise rekabet yasağı, anonim şirketler ile limited şirketler başta olmak üzere ticaret şirketleri ve acenteler için düzenlenmektedir. Bu şirketlerde hangi kişilerin rekabet yasağına tabi olduğu ilgili kanunların maddelerinde belirtilmiştir. Mevzuatta yer alan düzenlemeler kapsamında öngörülen rekabet yasağı, tarafların aralarındaki hukuki ilişki sona erene kadar devam eder.

Kanunda yer alan hükümler emredici nitelikte değildir ve kanuni rekabet yasağı olarak adlandırılan bu yasak türünde kişinin rekabet etme ve çalışma özgürlüğünün kısıtlanması gündeme gelir¹⁵. Yasağın en önemli iki özelliği emredici nitelikte olmaması ve dar yorumlanmasıdır. Kişinin ticari faaliyette bulunma ve rekabet etme özgürlüğünün anayasal güvenceye sahip temel bir hak olması nedeniyle rekabete ilişkin kanun ile getirilen

FOOTNOTE

¹² Günaydın Gültekin, p. 64-66.

¹³ Günaydın Gültekin, p. 80.

¹⁴ Günaydın Gültekin, p. 81.

¹⁵ Beyza Yiğitbaşı, “Tek Satıcının Rekabet Etme Yasağı”, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 2021, p. 37.

DİPNOT

¹² Günaydın Gültekin, s. 64-66.

¹³ Günaydın Gültekin, s. 80.

¹⁴ Günaydın Gültekin, s. 81.

¹⁵ Beyza Yiğitbaşı, “Tek Satıcının Rekabet Etme Yasağı”, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 2021, s. 37.

PART 8

compete and participate in commercial activities constitutes a fundamental right with constitutional safeguards, the prohibition imposed by the law on competition is exceptional in nature. To safeguard the constitutionally guaranteed rights of individuals, this prohibition must be interpreted restrictively¹⁶. In contrast, the prohibition of competition, which may be mutually agreed upon in a contract, can persist even after the termination of the relationship between the parties¹⁷.

III. INDIVIDUALS SUBJECT TO NON-COMPETITION IN JOINT STOCK COMPANIES

Article 396 of the TCC, which addresses the topic of non-competition, outlines the specific provisions regarding the prohibition of competition in joint stock companies. The opening paragraph of the article states: “A board member may not, without the consent of the general assembly, engage in a commercial business that falls within the company’s field of activity, either individually or on behalf of another person, nor may they become a partner with unlimited liability in a company engaged in the same type of commercial business”¹⁸. According to this provision, it is evident that the prohibition of competition in joint stock companies solely applies to members of the board of directors.

The primary objective behind imposing the non-competition obligation on members of the board of directors in joint stock companies is to prevent any potential harm caused by board members who possess extensive knowledge about the company’s operations, management style, trade secrets, customer base, and business prospects during their tenure. By prohibiting competition, it aims to discourage board members from acting in concert with the company they serve on the board, thereby safeguarding the company’s interests¹⁹. The prohibition of competition for board members is an inherent aspect of their fiduciary duty. The company has a fiduciary relationship with the members of the board of directors, and the members of the board of directors acting for a common purpose with the company and causing damage to the company will damage this fiduciary relationship²⁰.

Pursuant to the Law, the reason why the members of the board of directors are sub-

bu yasak istisnai niteliktedir. Kişinin anayasa ile güvenceye alınmış haklarının korunabilmesi için de söz konusu yasağın dar yorumlanabilmesi gerekmektedir¹⁶. Sözleşme ile kararlaştırılması mümkün olan rekabet yasağı ise tarafların aralarındaki ilişkinin bitiminden sonra da devam edebilecektir¹⁷.

III. ANONİM ŞİRKETLERDE REKABET YASAĞINA TABİ KİŞİLER

TTK’nın “Rekabet Yasağı” başlıklı 396. maddesinde anonim şirketlerde rekabet yasağının detaylarına yer verilmiştir. Maddenin ilk fıkrası “Yönetim kurulu üyelerinden biri, genel kurulun iznini almaksızın, şirketin işletme konusuna giren ticari iş türünden bir işlemi kendi veya başkası hesabına yapamayacağı gibi, aynı tür ticari işlerle uğraşan bir şirkete sorumluluğu sınırsız ortak sıfatıyla da giremez.” hükmünü haizdir¹⁸. Söz konusu hüküm gereğince anonim şirketlerde rekabet yasağının yalnızca yönetim kurulu üyeleri bakımından getirilmiş bir yasak olduğu açıktır.

Anonim şirketlerde yönetim kurulu üyelerinin rekabet etmeme yükümlülüğünün olması ve rekabet yasağına tabi kılınmasının temel amacı, yönetim kurulu üyelerinin görevleri süresince şirketin işleyiş şekli, yönetim biçimi, ticari sırları, sahip olduğu müşteri çevresi, taşıdığı iş potansiyeli hakkında detaylı bilgi sahibi olmaları ve bu nedenle sahip oldukları bu bilgiler ile yönetim kurulu üyesi olduğu anonim şirket ile müşterek amaçla hareket etmesini ve bunun neticesi olarak şirkete zarar vermesini engellemektir¹⁹. Yönetim kurulu üyelerinin rekabet yasağının olması, yönetim kurulu üyesinin sadakat yükümlülüğünün bir gereğidir. Şirketin, yönetim kurulu üyeleri ile güvene dayalı bir ilişkisi mevcut olup yönetim kurulu üyelerinin şirket ile müşterek amaçla hareket etmesi ve şirkete zarar vermesi söz konusu güven ilişkisini zedeleyecektir²⁰.

Kanun gereğince yönetim kurulu üyelerinin rekabet yasağına tabi olmasının nedeni sahip oldukları sıfatlarıdır. Yönetim kurulu üyesinin rekabet etmeme yükümlülüğü bu sıfatı kazanması ile başlar ve sıfatı kaybetmesi ile sona erer²¹. Ancak rekabet etmeme yükümlülüğünün yönetim kurulu üyesinin yönetim

ject to non-competition is their title. The non-competition obligation of the member of the board of directors starts with the acquisition of this title and ends with the loss of this title²¹. However, if there is a request for the non-competition obligation to continue after the board member loses his/her position as a board member, this may be agreed upon by adding a provision to the articles of association of the company²².

Pursuant to paragraph 2 of Article 359 of the TCC, “If a legal entity is elected as a member of the board of directors, only one real person appointed by the legal entity on behalf of the legal entity shall be registered and announced together with the legal entity; in addition, the fact that the registration and announcement has been made shall be immediately announced on the company’s website”²³. It is evident that these appointed individuals, who replace the legal entity, are also bound by the prohibition of competition.

In accordance with Article 363, paragraph 1 of the TCC titled “Vacancy of Membership,” if a vacancy arises in the board of directors for any reason, the remaining board members are responsible for temporarily appointing an individual who meets the legal requirements as a board member²⁴. This temporary appointment is then subject to the approval of the first general assembly meeting. The person elected in this manner serves until the general assembly meeting where their appointment is presented for approval. If approved, they will complete the term of their predecessor. Considering that the temporary board of directors is responsible for fulfilling the term of its predecessor, there is no distinction in terms of the non-competition obligation and the prohibition of competition between the temporary board members and the other members of the board of directors.

According to Article 367, paragraph 1 of the TCC titled “Transfer of Management,” “The Board of Directors has the authority to delegate the management of the company, either wholly or partially, to one or more board members or to a third party. This delegation can be arranged through provisions incorporated in the articles of association and internal directives issued by the board of directors”²⁵. In cases where the management of the company is entrusted to one or more board members or a third party based on the

kurulu üyeliği sıfatını kaybettikten sonra da devam etmesi yönünde bir talep olması halinde bu husus şirketin esas sözleşmesine bir hüküm eklenerek kararlaştırılabilmektedir²².

TTK’nın 359. maddesinin 2. fıkrasında yer alan “Bir tüzel kişi yönetim kuruluna üye seçildiği takdirde, tüzel kişiyle birlikte, tüzel kişi adına, tüzel kişi tarafından belirlenen, sadece bir gerçek kişi de tescil ve ilan olunur; ayrıca, tescil ve ilanın yapılmış olduğu, şirketin internet sitesinde hemen açıklanır.”²³ hükmü gereğince tüzel kişi yerine atanacak olan gerçek kişilerin de rekabet yasağına tabi oldukları konusunda tereddüt yoktur.

TTK’nın “Üyeliğin Boşalması” başlıklı 363. maddesinin 1. fıkrası kapsamında, herhangi bir nedenle bir üyeliğin boşalması halinde yönetim kurulu, kanuni şartları haiz birini geçici olarak yönetim kurulu üyeliğine seçip ilk genel kurulun onayına sunar ve bu yolla seçilen üye, onaya sunulduğu genel kurul toplantısına kadar görev yapar ve onaylanması halinde selefinin süresini tamamlar²⁴. Geçici yönetim kurulu, selefinin süresini tamamlayacağından, geçici yönetim kurulu üyeleri ile diğer yönetim kurulu üyeleri arasında rekabet etmeme yükümlülüğü ve dolayısıyla rekabet etme yasağı arasında bir fark söz konusu olmayacaktır.

TTK’nın “Yönetimin Devri” başlıklı 367. maddesinin 1. fıkrasında yer alan “Yönetim kurulu esas sözleşmeye konulacak bir hükümle, düzenleyeceği bir iç yönergeye göre, yönetimi, kısmen veya tamamen bir veya birkaç yönetim kurulu üyesine veya üçüncü kişiye devretmeye yetkili kılınabilir.”²⁵ hükmü gereğince, yönetim kurulu, anonim şirketin esas sözleşmesine koyacağı bir hüküm ile yönetimi bir veya birkaç yönetim kurulu üyesine veya üçüncü kişiye devredebilecektir. Şirket yönetiminin esas sözleşmesi ile bir veya birkaç yönetim kurulu üyesine veya üçüncü kişiye devredilmesi halinde, yönetimin devredildiği kişinin rekabet yasağına tabi olup olmayacağı hususu gündeme gelmektedir.

Şirket yönetiminin esas sözleşme ile bir veya birkaç yönetim kurulu üyesine devredilmesi halinde murahhas üye tanımı ortaya çıkmaktadır. Murahhas üye, yönetim kurulu üyesi olup aynı zamanda şirkette pay sahibidir. Aynı zamanda yönetim kurulu üyesi olan murahhas üyelerin TTK’nın 335. maddesi kapsamında rekabet yasağına tabi olduğu açıktır²⁶.

DİPNOT

16 Günaydın Gültekin, s. 48-52.

17 Uğur Mert Narlı, “Anonim Şirketlerde Yönetim Kurulu Üyeleri İçin Öngörülen Rekabet Yasağı”, Yüksek Lisans Tezi, Mersin 2021, s. 15.

18 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu m. 396.

19 Pınar Aşık, “Anonim Şirketlerde Rekabet Yasağı”, Ankara Barosu Dergisi, C. 4, 2017, s. 166.

20 Günaydın Gültekin, s. 151-153.

21 Aşık, “Anonim ve Limited Şirketlerde Rekabet Yasağı”, Yüksek Lisans Tezi, Ankara 2006, s. 66.

22 Aşık, “Anonim ve Limited Şirketlerde Rekabet Yasağı”, Yüksek Lisans Tezi, Ankara 2006, s. 67.

23 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu m. 359/2.

24 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu m. 363/1.

25 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu m. 367/1.

26 Aşık, “Anonim Şirketlerde Rekabet Yasağı”, Ankara Barosu Dergisi, c. 4, 2017, s. 176’dan naklen, Fatih Aydoğan, Ticaret Ortaklıklarında Rekabet Yasağı, İstanbul 2005, s. 80.

FOOTNOTE

16 Günaydın Gültekin, p. 48-52.

17 Uğur Mert Narlı, “Anonim Şirketlerde Yönetim Kurulu Üyeleri İçin Öngörülen Rekabet Yasağı”, Yüksek Lisans Tezi, Mersin 2021, p. 15.

18 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu m. 396.

19 Pınar Aşık, “Anonim Şirketlerde Rekabet Yasağı”, Ankara Barosu Dergisi, C. 4, 2017, p. 166.

20 Günaydın Gültekin, p. 151-153.

21 Aşık, “Anonim ve Limited Şirketlerde Rekabet Yasağı”, Yüksek Lisans Tezi, Ankara 2006, p. 66.

22 Aşık, “Anonim ve Limited Şirketlerde Rekabet Yasağı”, Yüksek Lisans Tezi, Ankara 2006, p. 67.

23 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu m. 359/2.

24 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu m. 363/1.

25 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu m. 367/1.

PART 8

articles of association, the question arises as to whether the individual to whom the management is delegated will be subject to the prohibition of competition.

When the articles of association delegate the management of the company to one or more members of the board of directors, the role of the managing director is established. The managing director, who is both a board member and a shareholder of the company, is unequivocally subject to the prohibition of competition as outlined in Article 335 of the TCC²⁶.

However, since it is not possible for the representation and management of a joint stock company to be carried out by the board of directors and for the board of directors to be continuously informed about the management of the company, especially in large companies, persons who are not even shareholders of the company may be appointed outside the board due to the division of labor for the management and representation of the company. In the event that the management of the company is delegated to a third party by the articles of association, an executive director is referred to. Executive directors are completely different from managing directors, and executive directors are not members of the board of directors, nor are they required to be shareholders of the company²⁷. The issue of whether the executive directors are subject to non-competition is controversial in the doctrine²⁸.

In the doctrine, there is an opinion that executive directors are indeed subject to the prohibition of competition as stipulated in Article 396 of the TCC. According to this perspective, since the board of directors entrusts its powers of representation and management to the executive director, the executive director assumes the role of a board member while carrying out these delegated responsibilities, possessing comparable authority. While exercising this delegated authority, the executive director may have access to the company's confidential information, trade secrets, and documents, potentially utilizing such information to the detriment of the company. Considering these factors, proponents of this opinion argue that executive directors should be subject to the non-competition obligation outlined in Article 396 of the TCC²⁹.

According to another opinion in the doctrine, Article 553 of the TCO titled "Non-Competi-

Bununla birlikte, anonim şirketlerde şirketin temsil ve yönetiminin yönetim kurulu tarafından yerine getirilmesi ve yönetim kurulunun şirketin yönetimi hakkında sürekli olarak bilgi sahibi olması özellikle büyük şirketlerde pek mümkün olamayacağından, şirketin yönetim ve temsili için yapılan iş bölümü nedeniyle kurul dışından hatta şirket ortağı bile olmayan kişiler görevlendirilebilmektedir. Şirket yönetiminin esas sözleşme ile üçüncü bir kişiye devredilmesi halinde ise murahhas müdürden bahsedilmektedir. Murahhas müdür, murahhas üyeden tamamen farklı olup murahhas müdürler yönetim kurulu üyesi olmadıkları gibi şirkette pay sahibi olmaları da gerekmemektedir²⁷. Murahhas müdürlerin rekabet yasağına tabi olup olmayacakları hususu öğretide tartışmalıdır²⁸.

Öğretide bir görüş murahhas müdürlerin TTK'nın 396. maddesi kapsamında rekabet yasağına tabi olduğu yönündedir. Bu görüşe göre yönetim kurulu, şirketin temsil ve yönetimine ilişkin murahhas müdüre yetkilerini devredeceğinden kendisine devredilen bu görevi yerine getirirken yönetim kurulu üyesi gibi hareket edecek ve yetki yönünden bir farkı olmayacaktır. Kendisine devredilen yetkiyi kullanırken murahhas müdür şirket bilgi ve belgelere ulaşarak şirketin ticari sırlarına erişerek eriştiği bilgiler ile bu bilgileri şirket aleyhine kullanabilecektir. Tüm bu nedenler göz önünde bulundurularak öğretideki bu görüşe göre murahhas müdürler Türk Ticaret Kanunu'nun 396. maddesi kapsamında rekabet yasağına tabi olmalıdır²⁹.

Öğretideki bir diğer görüşe göre ise, şirketi yönetim ve temsil yetkisi olan murahhas müdür için uygulama alanı daha dar olan TBK'nın "Rekabet Yasağı" başlıklı 553. maddesi uygulama alanı bulacaktır³⁰.

tion", which has a narrower scope of application for the executive director who has the authority to manage and represent the company, will be applicable³⁰.

IV. PROHIBITION OF COMPETITION IMPOSED ON BOARD MEMBERS AND THE LIABILITY OF SHAREHOLDERS WITHIN THE SCOPE OF NON-COMPETITION

A. The Reason for Regulating the Prohibition of Competition Imposed on Board Members

In joint stock companies, the members of the board of directors are prohibited from acting in competition with the company due to their knowledge of the company and the obligation of loyalty arising from the existence of a trust-based relationship with the company. Due to his/ her position, a member of the board of directors is privy to the secrets and commercial information of the joint stock company. Pursuant to their duty of loyalty, they must use such information within the framework of the rule of honesty and in a manner that will not lead to unfair competition. Pursuant to Article 396 of the TCC, the activities of the member of the board of directors must not overlap with the areas considered as commercial business in which the joint stock company operates³¹.

In this context, in order for the activity to be considered within the scope of the prohibition of competition, both the activity of the board member and the activity of the joint stock company must have the characteristics of commercial business. Members of the board of directors may not engage in any commercial business that would fall within the scope of the company's activity, either on their own account or on behalf of someone else. In addition to the fact that the activity in the nature of commercial business cannot be of the same type, it will not be possible for the board of directors to enter the relevant companies as an unlimited liability partner, to be a founder or manager in the relevant companies within the scope of the prohibition of competition in the relevant fields of activity and in terms of different companies

IV. YÖNETİM KURULU ÜYESİNE GETİRİLEN REKABET YASAĞI VE PAY SAHİPLERİNİN REKABET YASAĞI KAPSAMINDAKİ SORUMLULUĞU

A. Yönetim kurulu Üyesine Getirilen Rekabet Yasağının Düzenlenme Nedeni

Anonim şirketlerde yönetim kurulu üyelerinin, şirkete dair bilgilere sahip olması ve şirket ile arasında güven esaslı bir ilişkinin var olmasından kaynaklı doğan sadakat yükümlülüğü gereği şirket ile rekabet edecek şekilde hareket etmeleri yasaktır. Yönetim kurulu üyesi bulunduğu konum gereği anonim şirkete ilişkin sırlar ve ticari bilgilere hakimdir. Söz konusu bilgileri sadakat yükümlülüğü gereği dürüstlük kuralı çerçevesinde ve haksız rekabete yol açmayacak şekilde kullanması gerekir. TTK'nın 396. maddesi uyarınca yönetim kurulu üyesinin yaptığı faaliyetlerin anonim şirketin faaliyet gösterdiği ticari iş niteliğinde sayılan alanlar ile çakışmaması gerekir³¹.

Bu kapsamda faaliyetin rekabet yasağı kapsamında değerlendirilebilmesi için yönetim kurulu üyesinin faaliyetinin de anonim şirketin faaliyetinin de ticari iş niteliğini haiz olması gerekir. Yönetim kurulu üyeleri şirketin faaliyeti kapsamına girecek herhangi bir ticari işi kendi veya başkası hesabına yapamazlar. Ticari iş niteliğindeki faaliyetin aynı tür olamamasının yanı sıra ilgili faaliyet alanlarında ve söz konusu işleri devamlı olarak yapan farklı şirketler bakımından yönetim kurulunun söz konusu şirketlere sınırsız sorumlu ortak olarak girmesi, ilgili şirketlerde kurucu veya yönetici olması da rekabet yasağı kapsamında mümkün olmayacaktır. Söz konusu yasak ancak şirketler bakımından geçerli olduğundan dernekler ve vakıflar başta olmak üzere mal ve/ veya kişi topluluklarına katılım rekabet yasağına aykırılık teşkil etmez.

FOOTNOTE

²⁶ Aşık, "Anonim Şirketlerde Rekabet Yasağı", Ankara Barosu Dergisi, c. 4, 2017, s. 176'dan naklen, **Fatih Aydoğan**, Ticaret Ortaklıklarında Rekabet Yasağı, İstanbul 2005, p. 80.

²⁷ Aşık, "Anonim ve Limited Şirketlerde Rekabet Yasağı", Yüksek Lisans Tezi, s. 66, Ankara 2006'dan naklen, **Mustafa Ünal**, "Anonim Ortaklıkta Yönetim ve Yönetim Görevlerinin Murahhaslara Bırakılması", Batider, C. 11, p. 72.

²⁸ Narlı, p. 37.

²⁹ Narlı, p. 37-38.

³⁰ Narlı, p. 38.

³¹ Karaahmetoğlu, p. 1295.

DİPNOT

²⁷ Aşık, "Anonim ve Limited Şirketlerde Rekabet Yasağı", Yüksek Lisans Tezi, s. 66, Ankara 2006'dan naklen, **Mustafa Ünal**, "Anonim Ortaklıkta Yönetim ve Yönetim Görevlerinin Murahhaslara Bırakılması", Batider, C. 11, s. 72.

²⁸ Narlı, s. 37.

²⁹ Narlı, s. 37-38.

³⁰ Narlı, s. 38.

³¹ Karaahmetoğlu, s. 1295.

PART 8

that carry out the said activities on a continuous basis. Participation in property and/or person organizations, particularly associations and foundations, does not violate the aforementioned limitation of competition because it only applies to companies.

There are exceptions to the prohibition of competition for the members of the board of directors. Namely, if the general assembly of the company grants permission to the member of the board of directors, the member of the board of directors may operate in the fields that fall within the scope of the activities of the joint stock company without exceeding the limits of this permission³². Although it is controversial in the doctrine, in the event that the powers of the board of directors are delegated, the prohibition of competition will also arise in terms of the person or persons to whom such powers are delegated. This is because the person to whom the powers of the board of directors are delegated may have as much control over the secrets and commercial information of the joint stock company as the member of the board of directors³³. In the event of a breach of the non-competition clause, the company may exercise its optional rights under Article 396 of the TCC against the member of the board of directors who violated the prohibition.

B. The Liability of Shareholders who are not Board Members within the Scope of the Prohibition of Competition

There is no specific regulation regarding the prohibition of competition for shareholders who are not members of the board of directors³⁴. However, within the scholarly discourse, there are opinions suggesting that shareholders have an obligation to maintain confidentiality in this context, stemming from the general duty of loyalty based on the principle of honesty. It should be noted that in joint stock companies, the focus is on the capital rather than the individual shareholder, making it difficult to establish a trust-based relationship between the shareholder and the company through personal actions³⁵. Given the nature of joint stock companies as capital-based partnerships, the contribution of shareholders towards achieving the purpose of the partnership lies in fulfilling their capital obligations. Therefore, when assessing the element of a trust-based relationship, it is essential to examine

Rekabet yasağının yönetim kurulu üyeleri açısından istisnaları bulunmaktadır. Şöyle ki, şirket genel kurulu yönetim kurulu üyesine izin veriyor ise, yönetim kurulu üyesi bu iznin sınırını aşmadan anonim şirketin faaliyeti kapsamına giren alanlarda faaliyet gösterebilecektir³². Doktrinde tartışmalı olmakla birlikte, yönetim kuruluna ait yetkilerin devri söz konusu olduğunda söz konusu yetkilerin devredildiği kişi veya kişiler bakımından da rekabet yasağı gündeme gelecektir. Zira yönetim kurulu yetkilerinin devredildiği kimse anonim şirkete ilişkin sır ve ticari bilgilere yönetim kurulu üyesi kadar hakim olabilmektedir³³. Rekabet yasağına aykırılık gündeme geldiği takdirde yasağı aykırı işlemi gerçekleştiren yönetim kurulu üyesine karşı şirket, TTK'nın 396. maddesinde belirtilen seçimlik haklarını kullanabilecektir.

B. Yönetim Kurulu Üyesi Olmayan Pay Sahiplerinin Rekabet Yasağı Kapsamındaki Sorumluluğu

Yönetim kurulu üyesi olmayan pay sahipleri için herhangi bir rekabet yasağı düzenlemesi bulunmamaktadır³⁴. Ancak doktrinde pay sahibinin dürüstlük kuralından doğan sadakat yükümlülüğüne tabi olması nedeniyle bu bağlamda pay sahibinin sır tutma yükümlülüğü altında olduğunu ileri süren görüşler mevcuttur³⁵. Anonim ortaklıklarda ortaktan ziyade sermayenin ön planda olması sebebiyle pay sahibinin şahsi bir edimi aracılığı ile anonim ortaklık ile kendisi arasında oluşan güven esaslı bir ilişkiden bahsetmek her ortaklık için mümkün olmayacaktır. Nitekim anonim ortaklıklarının niteliği gereği sermaye ortaklığı olmaları sebebiyle, pay sahiplerinin ortaklığın amacının gerçekleşmesi için katkı sağlayacakları alan taahhüt ettikleri sermaye bedelinin ifasıdır. Burada güven esaslı ilişki unsurunu incelerken bakılması gereken, somut olayda ortaklığın yapısı ve pay sahiplerinin somut olay kapsamında ortaklık ile olan ilişkisidir³⁶.

the specific circumstances, the structure of the partnership, and the shareholders' relationship with the company³⁶.

The nature of joint stock companies as capital-based partnerships results in shareholders not having a duty of loyalty towards other shareholders or the company, unlike board members. When considering the element of a trust-based relationship, it is crucial to examine the specific circumstances and structure of the partnership on a case-by-case basis. The principle of honesty, as stipulated in Article 2 of the Turkish Civil Code No. 4721, states that "Everyone is obliged to comply with the rules of honesty when exercising their rights and fulfilling their obligations." imposing a general obligation on everyone to act in accordance with the rules of honesty when exercising their rights and fulfilling their obligations³⁷. The potential obligation of loyalty that may arise from this principle of honesty should be evaluated within the context of specific events. The varying relationships between shareholders and the joint stock company due to the company's structure contribute to the differing opinions within the doctrine.

V. LIMITS OF NON-COMPETITION

The prohibition of competition is not mandated by law, allowing board members to engage in activities covered by the prohibition with the consent of the general assembly. Transactions undertaken with the permission or authorization of the general assembly must adhere to the limits set by the assembly. If deemed necessary, it is possible to challenge these permissions and authorizations through an action for annulment³⁸.

Limitations on non-competition can be examined under three main categories: subject matter, duration, and location. Each of these aspects plays a significant role in defining the parameters and limitations of the prohibition.

A. Limits in Terms of Subject Matter

The limitation of the prohibition of competition in terms of subject matter pertains to the business activities specified in the company's articles of association. Engaging as a representative or principal in mat-

Anonim ortaklıkların sermaye ortaklığı niteliğini haiz olmaları, pay sahiplerinin yönetim kurulu üyelerinden farklı olarak diğer pay sahiplerine ve anonim ortaklığa karşı bir sadakat yükümlülüğünün söz konusu olmamasına yol açmaktadır. Güven esaslı ilişki unsuru değerlendirilirken somut olay bazında ortaklığın yapısına dair inceleme yapılmasının gerekliliği ise pay sahiplerinin, 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu ("TMK") 2. maddesinin "Herkes, haklarını kullanırken ve borçlarını yerine getirirken dürüstlük kuralına uymak zorundadır." hükmü uyarınca tabi oldukları dürüstlük kuralı ve söz konusu dürüstlük kuralı nedeniyle doğması muhtemelen sadakat yükümlülüğüdür³⁷. Somut olaylar çerçevesinde dürüstlük kuralından doğan sadakat yükümlülüğünün sınırları incelenmeli ve pay sahiplerinin sorumluluğu bu kapsamda değerlendirilmelidir. Doktrinde ilgili konu hakkında farklı görüşlerin var olmasının en büyük nedeni, pay sahiplerinin anonim ortaklıkla ilişkisinin ortaklık yapısına göre değişkenlik gösterebilecek olmasıdır.

V. REKABET YASAĞININ SINIRLARI

Rekabet yasağı kanunda emredici bir düzenleme ile yer almamaktadır. Bu nedenle yönetim kurulu üyesinin rekabet yasağı genel kurulun izni ile yasak kapsamında olan işlemleri gerçekleştirebilirler. Genel kurulun izni veya icazeti ile gerçekleştirecekleri bu işlemler genel kurulun kararlaştırdığı sınırlar çerçevesinde olacaktır. Söz konusu izin ve icazetlere karşı iptal davası açmak mümkündür³⁸.

Rekabet yasağına ilişkin sınırlar konu bakımından, süre bakımından ve yer bakımından olmak üzere üç alt başlık altında incelenebilir.

A. Konu Bakımından

Rekabet yasağının konu bakımından sınırı şirket ana sözleşmesinde yazılı olan işletme konularını kapsamaktadır, ana sözleşmede yer alan işletme konuları haricindeki konular ve şirket ana sözleşmesinde yer almasına

FOOTNOTE

³² Karaahmetoğlu, p. 1296.

³³ Özdem Satıcı Toprak, "Anonim Şirketlerde Rekabet Yasağı", Lebib Yalkın Mevzuat Dergisi, S. 220, Y. 2022, p. 2.

³⁴ Murat Can Pehlivanoğlu, "Anonim Şirketlerde Pay Sahipliği Hakları ve Rekabet Hukuku İlişkisi: Dodge V. Ford Kararı Üzerinden Bir Değerlendirme", Hacettepe Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 11, S. 1, Y. 2022, p. 537.

³⁵ Günaydın Gültekin, p. 206.

³⁶ Günaydın Gültekin, p. 214-216.

³⁷ 08.12.2001 tarih ve 24607 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu m.2.

³⁸ Toprak, p. 2.

DİPNOT

³² Karaahmetoğlu, s. 1296.

³³ Özdem Satıcı Toprak, "Anonim Şirketlerde Rekabet Yasağı", Lebib Yalkın Mevzuat Dergisi, S. 220, Y. 2022, s. 2.

³⁴ Murat Can Pehlivanoğlu, "Anonim Şirketlerde Pay Sahipliği Hakları ve Rekabet Hukuku İlişkisi: Dodge V. Ford Kararı Üzerinden Bir Değerlendirme", Hacettepe Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 11, S. 1, Y. 2022, s. 537.

³⁵ Günaydın Gültekin, s. 206.

³⁶ Günaydın Gültekin, s. 214-216.

³⁷ 08.12.2001 tarih ve 24607 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu m.2.

³⁸ Toprak, s. 2.

PART 8

ters unrelated to these business activities, or in activities that the company does not actively pursue despite being included in the articles of association, does not pose a conflict³⁹.

However, when it comes to activities explicitly mentioned in the articles of association and actively pursued by the company, engaging in similar activities on one's own behalf or on behalf of another entity would fall under the scope of the prohibition of competition⁴⁰.

The violation of the prohibition of competition occurs when a board member engages in commercial activities that fall within the company's field of activity for their personal gain or on behalf of another person. Article 396/1 of the TCC serves as the legal basis for setting the limits of the prohibition in terms of subject matter. This provision states that "A board member may not conduct commercial transactions falling within the company's field of activity for their personal gain or on behalf of another person. Additionally, they may not become a partner with unlimited liability in a company engaged in the same type of commercial business without obtaining the authorization of the general assembly". According to this provision, the conditions that need to be fulfilled for the prohibition of competition to apply include the activity falling within the subject matter of the company's business, the activity being of a commercial nature, and the board member performing the activity on their own or on behalf of another person.

B. Limits in Terms of Duration

The period of non-competition commences upon the assumption of the board membership position and concludes upon the termination of the board membership title. However, this duration can be extended through a contractual non-competition clause. Although Article 396 of the TCC, which governs non-competition, does not explicitly specify the duration of the non-competition, its applicability begins with the acquisition of the board membership title, subjecting the board member to the non-competition obligations towards the joint stock company. Conversely, once the board membership title is terminated, the provisions of the aforementioned article cease to apply, allowing the former board member to compete freely with the joint stock company. If the intention

rağmen şirketin fiilen uğraşmadığı işler ile ilgili vekaleten veya asaleten faaliyet gösterilmesinde bir sakınca yoktur³⁹.

Şirket ana sözleşmesinde yazan ve şirketin fiilen uğraştığı işler bakımından aynı faaliyet alanındaki işlerin kendi adına ve hesabına veya başkası adına ve hesabına yapılması rekabet yasağına tabi tutulmuştur⁴⁰.

Yönetim kurulu üyesinin ortaklığın faaliyet alanına giren ticari işleri kendisinin veya başkasının hesabında yapması rekabet yasağı ihlalini oluşturmakta olup TTK'nın 396/1. maddesinin "Yönetim kurulu üyelerinden biri, genel kurulun iznini almaksızın, şirketin işletme konusuna giren ticari iş türünden bir işlemi kendi veya başkası hesabına yapmayacağı gibi, aynı tür ticari işlerle uğraşan bir şirkete sorumluluğu sınırsız ortak sıfatıyla da giremez." hükmü, yasağın konu bakımından sınırlarının kanuni dayanağını oluşturmaktadır. İlgili hüküm uyarınca rekabet yasağının gündeme gelmesi için gerekli olan şartlar söz konusu faaliyetin ortaklığın işletme konusuna dahil olması, yine bu faaliyetin ticari iş niteliğini haiz olması ve yönetim kurulu üyesinin söz konusu faaliyeti kendisinin veya başkasının hesabına yapmasıdır.

B. Süre Bakımından

Rekabet yasağı süre olarak, yönetim kurulu üyeliği sıfatının kazanılmasıyla başlar ve yine yönetim kurulu üyeliği sıfatın kaybedilmesiyle ortadan kalkar. Sözleşmeden doğan rekabet yasağı ile söz konusu süre uzatılabilir. Rekabet yasağının süre bakımından sınırları TTK'nın rekabet yasağını düzenleyen 396. maddesinde açıkça belirtilmemiş olmasına karşın, ilgili maddenin uygulama alanı, yönetim kurulu üyesinin anonim ortaklığa karşı rekabet yasağı kapsamında sorumlu olabilmesini sağlayan yönetim kurulu üyesi sıfatının kazanılması ile oluşur. Yine bu sıfatın sona ermesi ile yani yönetim kurulu üyesinin üyelik sıfatını bir şekilde kaybetmesi ile de ilgili kanun maddesinin uygulama alanı kalmayacak olup yönetim kurulu üyesinin anonim ortaklık ile rekabet etmesine herhangi bir

is to prevent competition even after the termination of the board membership title, parties have the option to enter into a non-competition agreement. By doing so, they can restrict the former board member from engaging in competitive activities against the company even after the termination of their membership⁴¹.

C. Limits in Terms of Location

The limitation of non-competition in terms of location, similar to the limitation in terms of duration, is not explicitly specified in the law. However, according to scholarly opinions, it is permissible to impose geographic limitations on non-competition. The primary rationale behind this limitation is that if a board member engages in activities within the same industry but outside the geographical areas of the joint stock company's operations, it does not create a competitive relationship, and therefore does not pose a threat to the interests of the company⁴².

In this context, the prohibition of competition is limited to the geographic location where the company conducts its commercial operations. Individuals bound by the prohibition may engage in the same commercial activities in locations outside the company's operational area⁴³. For instance, if the joint stock company's scope of activity is limited to a district, province, or country, the area of the non-competition prohibition is delimited to that specific region as defined by the field of activity⁴⁴. Consequently, the board member is prohibited from carrying out identical

engel kalmayacaktır. Üyelik sıfatının sonlanmasından sonra da rekabetin engellenmesi amaçlanıyor ise kanunun bu kapsamda bir yasak getirmemesi sebebiyle taraflar, rekabet yasağı sözleşmesi akdederek üyelik sıfatının sonlanmasından sonra ortaklık ile yönetim kurulu üyesinin rekabet etmesine engel olabilecektir⁴¹.

C. Yer Bakımından

Yer bakımından rekabet yasağının sınırlandırılması da süre bakımından sınırlandırılması gibi kanunda açıkça belirtilmemiştir ancak doktrindeki görüşler uyarınca rekabet yasağının coğrafi olarak sınırlandırılması mümkündür. Yasağın yer bakımından sınırlandırılmasındaki temel neden, anonim ortaklığın coğrafi olarak faaliyet alanları dışında yönetim kurulu üyesinin aynı faaliyet dalında işlem yapmasının rekabet ilişkisini oluşturmadığı bundan dolayı da ortaklığın menfaatinin zarar görmeyecek olmasıdır⁴².

Rekabet yasağı bu kapsamda, şirketin ticari faaliyetini yürüttüğü yer ile sınırlandırılmıştır. Yasağa tabi kişiler, aynı konuda ticari iş ile ilgili şirketin faaliyet gösterdiği yer dışındaki yerlerde faaliyet gösterebilir⁴³. Örneğin anonim ortaklığın faaliyet alanı bir ilçe, bir il veya bir ülke ile sınırlı ise faaliyet alanının tespiti ile rekabet yasağının geçerli olduğu alan da bu bölge ile sınırlı olup söz konusu alanda yönetim kurulu üyesi aynı faaliyeti gerçekleştiremeyecektir⁴⁴. Aksi takdirde rekabet ilişkisinin oluşmadığı bir ortamda üyenin rekabet özgürlüğünün sınırlandırılması, kişinin anayasa ile güvence altına

FOOTNOTE

39 Aşık, "Anonim ve Limited Şirketlerde Rekabet Yasağı", Yüksek Lisans Tezi, s. 14, Ankara 2006.

40 Günaydın Gültekin, p. 219.

41 Günaydın Gültekin, p. 287.

42 Günaydın Gültekin, ps. 313.

43 Aşık, "Anonim ve Limited Şirketlerde Rekabet Yasağı", Yüksek Lisans Tezi, p. 14-15-16, Ankara 2006.

44 Günaydın Gültekin, p. 314.

DİPNOT

39 Aşık, "Anonim ve Limited Şirketlerde Rekabet Yasağı", Yüksek Lisans Tezi, s. 14, Ankara 2006.

40 Günaydın Gültekin, s. 219.

41 Günaydın Gültekin, s. 287.

42 Günaydın Gültekin, s. 313.

43 Aşık, "Anonim ve Limited Şirketlerde Rekabet Yasağı", Yüksek Lisans Tezi, s. 14-15-16, Ankara 2006.

44 Günaydın Gültekin, s. 314.

PART 8

activities within that designated area. Imposing restrictions on the member's freedom to compete in an environment lacking any competitive relationship would unduly encroach upon the constitutionally guaranteed freedom to compete, unless justified by a legitimate reason.

VI. PROVISIONS AND CONSEQUENCES OF NON-COMPETITION

A. Sanctions

1. Sanctions Explicitly Mentioned in the Legislation

Under Article 396 of the TCC, titled "Non-Competition", it is regulated that the members of the board of directors may not engage in a commercial transaction that falls within the scope of the company's business on their own behalf or on behalf of others, nor may they enter into a company engaged in the same type of commercial business as a partner with unlimited liability, without obtaining the permission of the general assembly, and in case of violation of this provision, the company has the right to demand compensation from the members of the board of directors or to deem the transaction as made on behalf of the company and to claim that the benefits arising from the contracts made on behalf of third parties belong to the company⁴⁵.

a. Damages

As mentioned above, in the event that a member of the board of directors engages in a commercial transaction that falls within the scope of the company's business on his own account or on behalf of another person, or enters into a company engaged in the same type of commercial business as a partner with unlimited liability, without obtaining the authorization of the general assembly, the company has the right to demand compensation from the members of the board of directors.

To claim compensation from the board of directors for violating the non-competition clause, the company must have suffered a loss of profit or damage as a result of the fact that the transaction in question was not carried out on its own behalf and account, and this damage must be proven⁴⁶.

alınmış olan rekabet özgürlüğünü haklı bir sebep olmaksızın kısıtlanmasını gündeme getirecektir.

VI. REKABET YASAĞINA AYKIRILIĞIN HÜKÜM VE SONUÇLARI

A. Yaptırımlar

1. Mevzuatta Açıkça Zikredilen Yaptırımlar

TTK'nın "Rekabet Yasağı" başlıklı 396. maddesi kapsamında yönetim kurulu üyelerinin genel kurulun iznini almaksızın şirketin işletme konusuna giren ticari iş türünden bir işlemi kendi veya başkası hesabına yapamayacağı gibi, aynı tür ticari işlemlerle uğraşan bir şirkete sorumluluğu sınırsız ortak sıfatıyla da giremeyeceği, bu hükmeye aykırı hareket etmesi halinde ise şirketin yönetim kurulu üyelerinden tazminat isteme veya yapılan işlemi şirket adına yapılmış saymak ve üçüncü kişiler hesabına yapılan sözleşmelerden doğan menfaatlerin şirkete ait olduğunu dava etme hakkı olduğu düzenlenmiştir⁴⁵.

a. Tazminat

Yukarıda da belirtmiş olduğumuz üzere yönetim kurulu üyesinin genel kurulun iznini almaksızın şirketin işletme konusuna giren ticari iş türünden bir işlemi kendi veya başkası hesabına yapması veya aynı tür ticari işlemlerle uğraşan bir şirkete sorumluluğu sınırsız ortak sıfatıyla girmesi halinde, şirketin, yönetim kurulu üyelerinden tazminat isteme hakkı söz konusudur.

Şirketin, rekabet yasağını ihlal etmesi nedeni ile yönetim kurulu üyelerinden tazminat talep etmesi için şirketin söz konusu işlemin kendi ad ve hesabına yapılmamış olmasından doğan kâr kaybının meydana gelmiş olması veya zarara uğramış olması ve uğradığı bu zararı ispatlaması gerekmektedir⁴⁶.

b. Deeming the Transaction Made on Behalf of the Company

Another type of sanction mentioned in Article 396 of the TCC is the deeming of the transaction made by the board member in violation of the prohibition of competition as made on behalf of the company.

However, this sanction will not be applicable if the member of the board of directors enters the company dealing with the same subject matter as an unlimited liability partner. The said sanction can only be applied if the members of the board of directors perform a commercial transaction on their own or someone else's account, which falls within the company's field of operation, without obtaining the authorization of the general assembly.

Contrary to the compensation claim, the company is not required to suffer a loss in order to apply the sanction in question⁴⁷. In the event that a sanction is imposed on the members of the board of directors to deem the transaction in which the members of the board of directors violated the competition obligation as made on behalf of the company, the company will not be able to claim compensation from the members of the board of directors due to the wording of the law⁴⁸.

*"In this option, the company does not become a party to the transaction between the third party and the member by replacing the member"*⁴⁹. Pursuant to Article 205 of the TCO titled "Assignment of the Contract", agreements between the assignor and the assignee, which are based on the prior authorization given or subsequently approved by the other party remaining in the contract, are also subject to the provisions on assignment of the contract⁵⁰.

Since the board of directors' request to have their transactions considered to be performed on the company's behalf is not recognized as a contractual transfer, the company will not be liable for the debts and expenses of the board members. The members of the board of directors who violate the prohibition of competition will be liable for such debts and expenses, and the company will be able to take over the benefits arising from the transaction subject to the prohibition of competition.

b. Yapılan İşlemi Şirket Adına Yapılmış Saymak

TTK'nın 396. maddesinde bahsedilen bir diğer yaptırım türü ise yönetim kurulu üyesinin rekabet yasağını ihlal ederek yapmış olduğu işlemin şirket adına yapılmış sayılmasıdır.

Ancak bu yaptırım yönetim kurulu üyesinin aynı konu ile uğraşan şirkete sınırsız sorumlu ortak olarak girmesi halinde söz konusu yaptırım uygulama alanı bulmayacaktır. Bahse konu yaptırım ancak ve ancak yönetim kurulu üyelerinin genel kurulun iznini almaksızın şirketin işletme konusuna giren ticari iş türünden bir işlemi kendi veya başkası hesabına yapması halinde uygulanabilecektir.

Söz konusu yaptırımın uygulanabilmesi için tazminat talebinin aksine şirketin zarara uğraması koşulu aranmamaktadır⁴⁷. Yönetim kurulu üyelerinin rekabet yükümlülüğünü ihlal etmiş olduğu işlemi şirket adına yapılmış sayılması yönünde yönetim kurulu üyelerine yaptırım uygulanması halinde, şirket, kanunun lafzı gereği⁴⁸ yönetim kurulu üyelerinden tazminat talebinde bulunamayacaktır.

*"Bu seçenekte şirket üyesinin yerine geçerek üçüncü kişi ile üye arasındaki işlemin tarafı haline gelmez"*⁴⁹. TBK'nın "Sözleşmenin Devri" başlıklı 205. maddesi gereğince sözleşmeyi devralan ile devreden arasında yapılan ve sözleşmede kalan diğer tarafça önceden verilen izne dayanan veya sonradan onaylanan anlaşmalar da sözleşmenin devri hükümlerine tabidir⁵⁰.

Şirketin, yönetim kurulu üyelerinden yaptıkları işlemi şirket adına yapılmış sayılması yönündeki talebinin bir sözleşme devri kabul edilmemesi nedeniyle şirket, yönetim kurulu üyelerinin borç ve masraflarından sorumlu olmayacaktır. Rekabet yasağını ihlal eden yönetim kurulu üyeleri söz konusu borçlardan ve masraflardan sorumlu olacak olup rekabet yasağına konu işleminden doğan menfaatleri şirket devralabilecektir.

DİPNOT

⁴⁵ 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu m. 396.

⁴⁶ Günaydın Gültekin, s. 317.

⁴⁷ Aşık, "Anonim Şirketlerde Rekabet Yasağı", Ankara Barosu Dergisi, c. 4, s. 176, 2017'den naklen, Aydoğan, Ticaret Ortaklıklarında Rekabet Yasağı, İstanbul 2005, 56. 80.

⁴⁸ 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu m. 396.

⁴⁹ Aşık, "Anonim Şirketlerde Rekabet Yasağı", Ankara Barosu Dergisi, c. 4, s. 191, 2017.

⁵⁰ 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu m. 205.

FOOTNOTE

⁴⁵ 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu m. 396.

⁴⁶ Günaydın Gültekin, p. 317.

⁴⁷ Aşık, "Anonim Şirketlerde Rekabet Yasağı", Ankara Barosu Dergisi, c. 4, s. 176, 2017'den naklen, Aydoğan, Ticaret Ortaklıklarında Rekabet Yasağı, İstanbul 2005, 56. 80.

⁴⁸ 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu m. 396.

⁴⁹ Aşık, "Anonim Şirketlerde Rekabet Yasağı", Ankara Barosu Dergisi, c. 4, p. 191, 2017.

⁵⁰ 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu m. 205.

PART 8

c. Benefits Arising From the Contracts Made by the Members of the Board of Directors on Behalf of Third Parties to the Company

The last sanction mentioned in the first paragraph of Article 396 of the TCC is the assignment of the benefits arising from the contracts made by the members of the board of directors on behalf of third parties to the company⁵¹.

In order for this sanction to be applicable, the board member must have carried out the transaction violating the competition obligation on behalf of a third party and the board member must benefit from the transaction carried out on behalf of the third party. However, if no benefit has yet been derived from the contractual relationship in which the member of the board of directors has breached the competition obligation, the company may request the transfer of the claim rights regarding the benefit by the member of the board of directors⁵².

Unlike the sanction stipulating that the member of the board of directors shall be deemed to have made the transaction that violates the competition obligation on behalf of the company, the said sanction may also be applied in the event that the member of the board of directors enters into a company operating in the same field as an unlimited liability partner.

Since the obligation not to compete with the company is an obligation imposed only on the member of the board of directors, the lia-

c. Yönetim Kurulu Üyelerinin Üçüncü Kişiler Hesabına Yapmış Olduğu Sözleşmelerden Doğan Menfaatlerin Şirkete Verilmesi

TTK'nın 396. maddesinin ilk fıkrasında bahse konu olan son yaptırım ise yönetim kurulu üyelerinin üçüncü kişiler hesabına yapmış olduğu sözleşmelerden doğan menfaatin şirkete verilmesi bir diğer tabir ile temlik edilmesidir⁵¹.

Söz konusu yaptırımın uygulama alanı bulunması için yönetim kurulu üyesinin rekabet yükümlülüğünü ihlal eden işlemi bir üçüncü kişi adına gerçekleştirmiş olması ve yönetim kurulu üyesinin üçüncü kişi adına gerçekleştirmiş olduğu işlemde fayda elde etmesi gerekmektedir. Fakat yönetim kurulu üyesinin rekabet yükümlülüğünü ihlal etmiş olduğu sözleşme ilişkisinden henüz bir menfaat sağlanmadı ise, şirket, menfaate ilişkin talep haklarının yönetim kurulu üyesi tarafından kendine devredilmesini talep edebilecektir⁵².

Bahse konu yaptırım, yönetim kurulu üyesinin rekabet yükümlülüğünü ihlal niteliği taşıyan işlemi şirket adına yapmış sayılacağı yönündeki yaptırımdan farklı olarak yönetim kurulu üyesinin aynı konuda faaliyet gösteren bir şirkete sınırsız sorumlu ortak olarak girmesi halinde de uygulama alanı bulabilecektir.

Şirket ile rekabet etmeme yükümlülüğü yalnızca yönetim kurulu üyesine yüklenen bir yükümlülük olduğundan, yönetim kurulu üyelerinin üçüncü kişiler hesabına yapmış

bility of such third parties against the company for breach of non-competition cannot be mentioned due to the contracts made by the members of the board of directors on behalf of third parties.

2. Other Sanctions

Although not mentioned in the legislation, the doctrine mentions sanctions such as the withdrawal of a member of the board of directors of a joint stock company from the company, dismissal of the members of the board of directors, request for interim injunction and imposition of penal clauses.

a. Withdrawal of the Member from the Company

Article 396 of the TCC stipulates that "entering into a company engaged in the same type of commercial business as an unlimited partner" is considered to be within the scope of non-competition⁵³.

Although it is not regulated under the legislation, it is accepted in the doctrine that if the members of the board of directors violate the non-competition obligation by entering into a company engaged in the same type of commercial business as the company in which they are a member of the board of directors as an unlimited partner, the members of the board of directors may be requested to withdraw from the company in which they have entered as an unlimited partner⁵⁴.

b. Dismissal of the Member

Pursuant to Article 364 of the TCC titled "Dismissal", even if they are appointed by the articles of association, the members of the board of directors may be dismissed at any time by a resolution of the general assembly, provided that there is a relevant item on the agenda or there is a just cause even if there is no item on the agenda⁵⁵.

Although the legislation does not include a sanction for the dismissal of a member of the board of directors in the event of a breach of the non-competition obligation, since the members of the board of directors can be dismissed at any time by the decision of the general assembly, the general assembly will be able to dismiss the relevant members of the board of directors in the event of a breach of the non-competition obligation by a member of the board of directors⁵⁶.

olduğu sözleşmeler nedeni ile söz konusu üçüncü kişilerin şirkete karşı bir rekabet yasağının ihlali kapsamında sorumluluğundan bahsedilemeyecektir.

2. Diğer Yaptırımlar

Her ne kadar mevzuat kapsamında bahsedilmemiş olsa da öğretide anonim şirketin yönetim kurulu üyesinin katıldığı şirketten çekilmesi, yönetim kurulu üyelerinin azli, ihtiyati tedbir talebi ve cezai şart uygulanması gibi yaptırımlardan bahsedilmektedir.

a. Üyenin Katıldığı Şirketten Çekilmesi

TTK'nın 396. maddesinde "aynı tür ticari işlemlerle uğraşan bir şirkete sorumluluğu sınırsız ortak sıfatıyla girmenin" rekabet yasağı kapsamında kabul edildiği hususuna yer verilmiştir⁵³.

Yönetim kurulu üyelerinin, yönetim kurulu üyesi oldukları şirket ile aynı tür ticari işlemlerle uğraşan bir şirkete sorumluluğu sınırsız ortak sıfatıyla girerek rekabet yükümlülüğünü ihlal etmesi halinde, yönetim kurulu üyelerinin sınırsız ortak sıfatıyla girmiş oldukları şirketten çekilmesinin talep edilebileceği her ne kadar mevzuat kapsamında düzenlenmemiş olsa da öğretide kabul edilmektedir⁵⁴.

b. Üyenin Azli

TTK'nın "Görevden Alma" başlıklı 364. maddesine göre, esas sözleşme ile atanmış olsalar dahi gündemde ilgili bir maddenin bulunması veya gündemde madde bulunmasa bile haklı bir sebebin varlığı söz konusu olduğu halde yönetim kurulu üyeleri genel kurul kararıyla her zaman görevden alınabilirler⁵⁵.

Mevzuatta yönetim kurulu üyesinin şirkete karşı rekabet etmeme yükümlülüğünü ihlal etmesi halinde üyenin azledilebileceğine ilişkin bir yaptırım yer almamasına karşın, genel kurul kararıyla yönetim kurulu üyeleri her zaman azledilebileceğinden, yönetim kurulu üyesinin rekabet yasağının ihlali halinde genel kurul ilgili yönetim kurulu üyelerini azledilebilecektir⁵⁶.

DİPNOT

51 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu m. 396.

52 Aşık, "Anonim ve Limited Şirketlerde Rekabet Yasağı", Yüksek Lisans Tezi, s. 141, Ankara 2006.

53 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu m. 396.

54 Narlı, s. 73.

55 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu m. 374.

56 Özge Karaege, "Anonim Şirketlerde Genel Kurulun Yönetim Kurulu Üyelerini Görevden Alma (Azil) Yetkisi", Ankara Barosu Dergisi, c. 1, s. 76, 2014.

FOOTNOTE

51 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu m. 396.

52 Aşık, "Anonim ve Limited Şirketlerde Rekabet Yasağı", Yüksek Lisans Tezi, p. 141, Ankara 2006.

53 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu m. 396.

54 Narlı, p. 73.

55 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu m. 374.

56 Özge Karaege, "Anonim Şirketlerde Genel Kurulun Yönetim Kurulu Üyelerini Görevden Alma (Azil) Yetkisi", Ankara Barosu Dergisi, c. 1, p. 76, 2014.

PART 8

c. Request for Precautionary Measure

Pursuant to Article 61 of the TCC titled “Precautionary Measures”, upon the request of the person who has the right to file a lawsuit, the court may decide to preserve the existing situation as it is, to prohibit unfair competition, or to eliminate the material situation resulting from unfair competition⁵⁷.

For the members of the board of directors who violate the non-competition obligation, the persons authorized to represent the company may apply to the court and request an interim injunction. For this purpose, it is not necessary for the members of the board of directors to decide unanimously⁵⁸.

d. Penalty Clause

Pursuant to Paragraph 1 of Article 179 of the TCO, if a penalty is agreed for non-performance or improper performance of a contract, the creditor may demand the performance of either the obligation or the penalty, unless otherwise agreed in the contract⁵⁹.

It is possible to stipulate in the articles of association of the company that a penalty clause shall be paid in case the members of the board of directors violate their non-competition obligations⁶⁰. If such a penalty clause is included in the articles of association of the company, in the event that the members of the board of directors violate their non-competition obligations, a penalty clause may be demanded from the said members of the board of directors pursuant to the articles of association of the company, on the grounds that the contract has not been performed at all or as required, pursuant to paragraph 1 of Article 179 of the TCO.

B. Procedure in the Imposition of Sanctions**1. Authorization**

Pursuant to paragraph 2 of Article 396 of the TCC, in the event that one of the members of the board of directors, without obtaining the authorization of the general assembly, carries out a transaction on his own account or on behalf of another person, or enters into a company engaged in the same type of commercial business as the company, as a partner with unlimited liability; The optional

c. İhtiyati Tedbir Talebi

TTK’nın “İhtiyati Tedbirler” başlıklı 61. maddesine göre, dava açma hakkını haiz bulunan kimsenin talebi üzerine mahkeme, mevcut durumun olduğu gibi korunmasına, haksız rekabetin men’ine, haksız rekabetin sonucu olan maddi durumun ortadan kaldırılmasına karar verebilecektir⁵⁷.

Rekabet etmeme yükümlülüğünü ihlal eden yönetim kurulu üyeleri için şirketi temsile yetkili olan kişiler mahkemeye başvurarak ihtiyati tedbir talep edebilecektir. Bunun için yönetim kurulu üyelerinin oybirliği ile karar vermelerine gerek yoktur⁵⁸.

d. Cezai Şart

TBK’nın 179. maddesinin 1. fıkrası gereğince, bir sözleşmenin hiç veya gereği gibi ifa edilmemesi durumu için bir ceza kararlaştırılmışsa, aksi sözleşmeden anlaşılmadıkça alacaklı, ya borcun ya da cezanın ifasını isteyebilmektedir⁵⁹.

Şirket esas sözleşmesi ile yönetim kurulu üyelerinin rekabet etmeme yükümlülüklerini ihlal etmeleri halinde cezai şart ödeneceğine ilişkin bir düzenleme yapılması mümkündür⁶⁰. Şirket esas sözleşmesine bu yönde bir cezai şart hükmünün eklenmesi halinde, yönetim kurulu üyelerinin rekabet etmeme yükümlülüklerini ihlal etmesi durumunda şirketin esas sözleşmesi gereğince söz konusu yönetim kurulu üyelerinden sözleşmenin hiç veya gereği gibi ifa edilmediğinden bahisle TBK’nın 179. maddesinin 1. fıkrası uyarınca cezai şart talep edilebilecektir.

B. Yaptırımların Uygulanmasında Usul**1. Yetki**

TTK’nın 396. maddesinin 2. fıkrası gereğince, yönetim kurulu üyelerinden birinin, genel kurulun iznini almaksızın, şirketin işletme konusuna giren ticari iş türünden bir işlemi kendi veya başkası hesabına yapması veya şirket ile aynı tür ticari işlerle uğraşan bir şirkete sorumluluğu sınırsız ortak sıfatıyla girmesi halinde; ilgili ihlali gerçekleştiren yönetim kurulu üyesi veya üyelerinden şirket

right to request compensation on behalf of the company from the member or members of the board of directors who committed the relevant violation, or to deem the transaction as made on behalf of the company instead of compensation, and to sue that the benefits arising from the contracts made on behalf of third parties belong to the company, belongs to one or more of the members of the board of directors other than the member of the board of directors who violated the non-competition⁶¹.

2. Exercise of Electoral Rights

Pursuant to the wording of the law, it is possible to choose only one of the sanctions set forth in paragraph 1 of Article 396 of the TCC. Therefore, for the board member who violates the non-competition obligation, the members of the company’s board of directors, other than the member who committed the said violation, may choose only one of the rights regulated in the law, and all rights regulated in the law cannot be exercised together.

The exercise of the right of choice by the board of directors is a right that gives rise to novelty. For this reason, it is not possible to revoke this declaration after declaring which right has been exercised to the member⁶².

Pursuant to paragraph 2 of Article 154 titled “Interruption of the Statute of Limitations” of the TCO, the legal remedies for the exercise of the optional rights regulated in paragraph 1 of Article 396 of the TCC must be of a nature to interrupt the statute of limitations. Therefore, the board of directors must exercise its elective rights arising from the legislation through litigation. The request of the board of directors to exercise any optional right other than through litigation cannot be considered as a claim on behalf of the company in terms of the optional rights regulated under Article 396 of the TCC.

3. Competent and Mandated Court

The lawsuit to be filed due to the violation of the non-competition obligation of the board member in a joint stock company is an absolute commercial lawsuit pursuant to Article 4 of the TCC⁶³.

adına tazminat isteme veya tazminat yerine yapılan işlemi şirket adına yapılmış sayma ve üçüncü kişiler hesabına yapılan sözleşmelerden doğan menfaatlerin şirkete ait olduğuna ilişkin dava etme haklarından birinin seçilmesine yönelik seçimlik hak, rekabet yasağını ihlal eden yönetim kurulu üyesinin dışındaki yönetim kurulu üyelerinden biri veya birkaçına aittir⁶¹.

2. Seçim Haklarının Kullanılması

Kanunun lafzı gereğince, TTK’nın 396. maddesinin 1. fıkrasında yer alan yaptırımlardan yalnızca birinin seçilmesi mümkündür. Bu nedenle rekabet etmeme yükümlülüğünü ihlal eden yönetim kurulu üyesi için söz konusu ihlali gerçekleştiren üye haricindeki şirketin yönetim kurulu üyeleri kanunda düzenlenen haklardan yalnızca birini seçebilecek olup kanunda düzenlenmiş olan tüm hakları birlikte kullanılamayacaktır.

Yönetim kurulunun seçim hakkını kullanması yenilik doğuran bir hak niteliğindedir. Bu nedenle hangi hakkın kullanıldığı üyeye beyan edildikten sonra bu beyandan dönmek mümkün değildir⁶².

TBK’nın “Zamanaşımının Kesilmesi” başlıklı 154. maddesinin 2. fıkrası gereğince, TTK’nın 396. maddesinin 1. fıkrasında düzenlenmiş olan seçimlik hakların kullanılmasında yasal yollar zamanaşımını kesecek nitelikte olmak zorundadır. Bu nedenle yönetim kurulu mevzuattan doğan seçimlik hakkını dava yoluyla kullanmalıdır. Yönetim kurulunun dava yolu harici herhangi bir seçimlik hakkını kullanmayı talep etmesi, şirket adına TTK’nın 396. maddesinde düzenlenmiş olan seçimlik haklar yönünden bir hak arama olarak değerlendirilemez.

3. Yetkili ve Görevli Mahkeme

Anonim şirkette yönetim kurulu üyesinin rekabet etmeme yükümlülüğünü ihlal etmesi nedeniyle açılacak olan dava TTK’nın 4. maddesi gereği mutlak ticari dava niteliğindedir⁶³.

FOOTNOTE

⁵⁷ 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu m. 61.

⁵⁸ Aşık, “Anonim ve Limited Şirketlerde Rekabet Yasağı”, Yüksek Lisans Tezi, p. 145-146, Ankara 2006.

⁵⁹ 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu m. 179/1.

⁶⁰ Aşık, “Anonim Şirketlerde Rekabet Yasağı”, Ankara Barosu Dergisi, c. 4, s. 147, 2017’den naklen, Aydoğan, Ticaret Ortaklıklarında Rekabet Yasağı, İstanbul 2005, p. 56.

⁶¹ 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu m. 396/2.

⁶² Aşık, “Anonim Şirketlerde Rekabet Yasağı”, Ankara Barosu Dergisi, c. 4, p. 155.

⁶³ 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu m. 4.

DİPNOT

⁵⁷ 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu m. 61.

⁵⁸ Aşık, “Anonim ve Limited Şirketlerde Rekabet Yasağı”, Yüksek Lisans Tezi, s. 145-146, Ankara 2006.

⁵⁹ 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu m. 179/1.

⁶⁰ Aşık, “Anonim Şirketlerde Rekabet Yasağı”, Ankara Barosu Dergisi, c. 4, s. 147, 2017’den naklen, Aydoğan, Ticaret Ortaklıklarında Rekabet Yasağı, İstanbul 2005, s. 56.

⁶¹ 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu m. 396/2.

⁶² Aşık, “Anonim Şirketlerde Rekabet Yasağı”, Ankara Barosu Dergisi, c. 4, s. 155.

⁶³ 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu m. 4.

PART 8

Pursuant to Article 5 of the TCC, unless otherwise provided, the Commercial Court of First Instance is authorized to hear all cases and non-contentious judicial proceedings of a commercial nature, regardless of the value or amount of the action⁶⁴.

Therefore, the violation of the non-competition clause by the member of the board of directors is a commercial case and the competent court is the commercial courts of first instance, and in the regions where there are no commercial courts of first instance, the civil courts of first instance.

Pursuant to Article 6 of the Code of Civil Procedure, the court of general jurisdiction is the court of the place of residence of the defendant natural or legal person at the time of the lawsuit. The competent court for the lawsuit to be filed due to the violation of the non-competition obligation of the members of the board of directors against the company is the court where the headquarters of the joint stock company is located on the date of the lawsuit⁶⁵.

4. Trial Procedure

Pursuant to Article 1521 of the TCC titled "Trial Procedure in Company Lawsuits", in commercial companies, simple trial procedure shall be applied in lawsuits arising from the partnership or shareholding of the partners or shareholders with the company or with each other, or in lawsuits to be filed against the members of the board of directors, managers, directors, liquidators or auditors of the company⁶⁶.

In the event that the member of the board of directors of the company violates the obligation to compete, since the member of the board of directors will be sued, the simple trial procedure will be applied in accordance with the aforementioned provision of the law.

5. Statute of Limitation

Pursuant to the provision of paragraph 4 of Article 396 of the TCC, the optional rights regarding the sanctions to be imposed against the board member in the event that the board member fails to comply with the non-competition clause are time-barred after three months from the date on which the other members learn about the commercial transactions in question or the entry of the

TTK'nın 5. maddesinin hükmü gereğince aksine hüküm bulunmadıkça, dava olunan şeyin değerine veya tutarına bakılmaksızın asliye ticaret mahkemesi tüm davalar ile ticari nitelikteki çekişmesiz yargı işlerine bakmakla görevlidir⁶⁴.

Bu nedenle yönetim kurulu üyesinin rekabet yasağını ihlali bir ticari dava niteliği taşımakta olup görevli mahkeme asliye ticaret mahkemeleri, asliye ticaret mahkemelerinin olmadığı bölgelerde asliye hukuk mahkemeleridir.

Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 6. maddesi gereğince genel yetkili mahkeme, davalı gerçek veya tüzel kişinin davanın açıldığı tarihteki yerleşim yeri mahkemesidir. Yönetim kurulu üyelerinin şirkete karşı mevcut olan rekabet etmeme yükümlülüğünü ihlali nedeniyle açılacak olan davada yetkili mahkeme, anonim şirketin davanın açıldığı tarihteki merkezinin bulunduğu yer mahkemesidir⁶⁵.

4. Yargılama Usulü

TTK'nın "Şirket Davalarında Yargılama Usulü" başlıklı 1521. maddesi gereğince, ticaret şirketlerinde, ortakların veya pay sahiplerinin şirketle veya birbirleriyle şirket ortaklığından veya pay sahipliğinden kaynaklanan davalarda veya şirketin yönetim kurulu üyeleri, yöneticileri, müdürleri, tasfiye memurları ya da denetçilerine karşı açılacak davalarda basit yargılama usulü uygulanır⁶⁶.

Şirketin yönetim kurulu üyesinin rekabet yükümlülüğünü ihlal etmesi halinde yönetim kurulu üyesine dava açılacağından, bahse konu kanun hükmü gereğince basit yargılama usulü uygulama alanı bulacaktır.

5. Zamanaşımı

TTK'nın 396. maddesinin 4. fıkrasının hükmü gereğince yönetim kurulu üyesinin rekabet yasağına uymaması halinde yönetim kurulu üyesine karşı uygulanacak yaptırımlara dair seçimlik haklar söz konusu ticari işlemlerin yapıldığını veya yönetim kurulu üyesinin diğer bir şirkete girişini diğer üyeler tarafından öğrendiği tarihten itibaren üç ay ve her halde bunların gerçekleşmesin-

board member into another company, and in any case after one year from the date of their realization⁶⁷.

Pursuant to the aforementioned provision of the law, in the event that a member of the board of directors of a joint stock company violates the non-competition prohibition arising from the law, the optional rights of the other members of the board of directors of the joint stock company, except for the member of the board of directors who committed the violation, shall be time-barred after three months and in any case after one year from the date of the violation.

In the event that the members of the board of directors of the joint stock company have made more than one transaction in violation of the non-competition obligation, the statute of limitations shall run separately for each transaction⁶⁸.

However, in the event that the members of the board of directors, other than the member of the board of directors who violated the non-competition obligation, do not exercise their optional rights within the time periods stipulated by the law, the liability of the members of the board of directors who committed the violation, as regulated under Article 553 of the TCC, continues⁶⁹. Pursuant to the relevant article, if the members of the board of directors violate their obligations arising from the law and the articles of association with their fault, they are liable for the damages they cause to the company, shareholders and creditors of the company.

den itibaren bir yıl geçince zamanaşımına uğramaktadır⁶⁷.

Bahse konu kanun hükmü kapsamında, anonim şirketin yönetim kurulu üyesinin kanundan doğan rekabet etmeme yasağını ihlal etmesi halinde, ihlali gerçekleştiren yönetim kurulu üyesi haricinde anonim şirketin diğer yönetim kurulu üyelerinin bahse konu ihlali öğrendikleri tarihten itibaren üç ay ve her halde ihlalin gerçekleşmesinden itibaren bir yıl geçince seçimlik haklar zamanaşımına uğramaktadır.

Anonim şirketin yönetim kurulu üyelerinin rekabet etmeme yükümlülüğüne aykırı birden fazla işlem yapmış olması halinde, zamanaşımı süresi her bir işleme dair ayrı ayrı işleyecektir⁶⁸.

Ancak, rekabet etmeme yükümlülüğünü ihlal eden yönetim kurulu üyesi haricindeki yönetim kurulu üyelerinin kanunda öngörülmuş olan süreler içerisinde seçimlik haklarından faydalanmaması halinde, ihlali gerçekleştirmiş olan yönetim kurulu üyelerinin TTK'nın 553. maddesi kapsamında düzenlenmiş olan sorumlulukları devam etmektedir⁶⁹. İlgili madde uyarınca yönetim kurulu üyelerinin kanundan ve esas sözleşmeden doğan yükümlülüklerini kusurlarıyla ihlal ettikleri takdirde hem şirkete hem pay sahiplerine hem de şirket alacaklılarına karşı verdikleri zarardan sorumludurlar.

Dolayısıyla yönetim kurulu üyelerinin kanunda öngörülmuş olan süreler içerisinde

DİPNOT

⁶⁴ 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu m. 5.

⁶⁵ 04.02.2011 tarih ve 27836 sayılı Resmi Gazete'de Yayımlanan Hukuk Muhakemeleri Kanunu m. 6.

⁶⁶ 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu m. 1521.

⁶⁷ 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu m. 396/4.

⁶⁸ Aşık, "Anonim Şirketlerde Rekabet Yasağı", Ankara Barosu Dergisi, c. 4, s. 147, 2017'den naklen, Halil Arslanlı, Anonim Şirketin Organizasyonu ve Tahviller, İstanbul 1960, s. 157.

⁶⁹ Aşık, "Anonim Şirketlerde Rekabet Yasağı", Ankara Barosu Dergisi, c. 4, s. 147, 2017'den naklen, Ünal Tekinalp, Sermaye Ortaklıklarının Yeni Hukuku, 4. Bası, İstanbul 2015, s. 283.

FOOTNOTE

⁶⁴ 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu m. 5.

⁶⁵ 04.02.2011 tarih ve 27836 sayılı Resmi Gazete'de Yayımlanan Hukuk Muhakemeleri Kanunu m. 6.

⁶⁶ 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu m. 1521.

⁶⁷ 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu m. 396/4.

⁶⁸ Aşık, "Anonim Şirketlerde Rekabet Yasağı", Ankara Barosu Dergisi, c. 4, s. 147, 2017'den naklen, Halil Arslanlı, Anonim Şirketin Organizasyonu ve Tahviller, İstanbul 1960, p. 157.

⁶⁹ Aşık, "Anonim Şirketlerde Rekabet Yasağı", Ankara Barosu Dergisi, c. 4, s. 147, 2017'den naklen, Ünal Tekinalp, Sermaye Ortaklıklarının Yeni Hukuku, 4. Bası, İstanbul 2015, p. 283.

PART 8

Therefore, in the event that the members of the board of directors do not exercise their optional rights within the periods stipulated in the law, the members of the board of directors remain liable for the damages they cause to the company, shareholders and creditors of the company in case the members of the board of directors violate the non-competition obligation arising from the law and, if regulated, the articles of association, as stipulated in Article 553 of the TCC.

VII. CONCLUSION

The prohibition of competition finds its basis in the duty of loyalty between the parties involved. Similar to the service contract, the non-competition obligation arising from the duty of loyalty in the contract of mandate remains in effect for the duration of the relationship between the parties. However, the parties can extend the prohibition of competition beyond the termination of their relationship by entering into a contract specifically addressing this matter. Within joint stock companies, members of the board of directors are among the individuals subject to the prohibition of competition due to their loyalty obligation towards the company. This obligation stems from their access to trade secrets and company-related information, as well as the trust placed in them by the company. The duty of loyalty is grounded in the principle of honesty, as regulated in Article 2 of the Turkish Civil Code ("TCC").

To ensure that the prohibition of competition does not infringe upon the freedom to compete, the non-competition clause may be restricted in terms of subject matter, duration, and geographical scope. Such limitations must conform to the provisions outlined in Article 396/1 of the TCC or may be further specified through an agreement reached between the parties.

The applicability of non-competition to shareholders who are not members of the board of directors in joint stock companies remains a topic of debate in legal doctrine. While the prevailing view suggests that shareholders, unlike board members, do not have access to trade secrets and therefore are not subject to the prohibition of competition, it is our belief that the assessment of shareholders' non-competition obligations should be based on the specific circumstances of each case. Given that the nature of the partnership relationship can vary, it is

seçimlik haklarından faydalanmaması durumunda, TTK'nın 553. maddesinde öngörülmüş olduğu üzere yönetim kurulu üyelerinin kanundan ve düzenlendi ise esas sözleşmeden doğan rekabet etmeme yükümlülüğünü ihlal etmesi halinde, yönetim kurulu üyeleri hem şirkete hem pay sahiplerine hem de şirket alacaklılarına karşı verdikleri zararlara karşı sorumlulukları devam etmektedir.

VII. SONUÇ

Rekabet yasağının temelini taraflar arasındaki sadakat yükümlülüğü oluşturmaktadır. Hizmet sözleşmesinde olduğu gibi vekalet sözleşmesinde de sadakat yükümlülüğünün kapsadığı rekabet yasağı, taraflar arasındaki ilişkinin devam ettiği süre için geçerlidir. Taraflar, rekabet yasağının aralarındaki ilişki sona erdikten sonra devam etmesini bu kapsamda bir sözleşme akdederek sağlayabilecektir. Anonim şirketlerde yönetim kurulu üyeleri, şirkete karşı tabi oldukları sadakat yükümlülüğü kapsamında rekabet yasağına tabi kişiler arasında yer almaktadır. Yönetim kurulu üyesinin bahsi geçen sadakat yükümlülüğü, üyenin şirkete ilişkin ticari sır ve bilgilere hakim olmasından ve üye ile şirket arasında var olan güven bağından kaynaklıdır. Söz konusu sadakat yükümlülüğünün temelini TMK'nın 2. maddesinde düzenlenen dürüstlük kuralı oluşturmaktadır.

Rekabet yasağı, rekabet özgürlüğünü aşmayacak şekilde uygulanması amacıyla konu, süre ve yer kapsamında sınırlandırılmaktadır. Söz konusu sınırlandırma, yalnızca TTK madde 396/1 kapsamındaki sınırlandırmalardan olabileceği gibi taraflar arasında akdedilecek bir sözleşme ile sınırlandırma getirmek de mümkündür.

Anonim şirketlerde yönetim kurulu üyesi olmayan pay sahiplerinin rekabet yasağına tabi olup olmaması hakkında doktrinde farklı görüşler mevcuttur. Öğretide yaygın görüş, pay sahiplerinin yönetim kurulu üyelerinin aksine ticari sırlara hakim olmaması ve anonim şirketlerin sermaye ortaklığı olması sebebiyle rekabet yasağına tabi olmaları yönünde ise de kanaatimizce ortaklık ilişkisinin değişkenlik gösterebilmesi nedeniyle pay sahiplerinin rekabet yasağına tabi tutulması somut olay çerçevesinde değerlendirilmelidir.

essential to consider the individual circumstances when determining the extent of shareholders' non-competition obligations. The sanctions for breaching the non-competition clause are explicitly outlined in the relevant article of the law. In the event of a breach, the company possesses discretionary rights, as specified in the applicable article, and there are also additional sanctions acknowledged in legal doctrine, although not explicitly listed in legislation. The exercise of these discretionary rights is subject to the statute of limitations prescribed by law.

If a lawsuit is chosen as a form of sanction, it will be treated as a commercial lawsuit, and the competent courts will typically be the commercial courts of first instance, except for exceptional circumstances. However, it is worth noting that a member of the board of directors can be exempted from the prohibition of competition through a resolution passed by the general assembly. In cases where board members are not exempt from the prohibition, they will be held accountable for any damages they cause to the company, shareholders, and company creditors if they act in violation of the prohibition.

BIBLIOGRAPHY

- ATANUR KARAAHMETOĞLU**, "İş Sırrı ve Ticari Sır Bağlamında Anonim Şirketlerde Yönetim Kurulu Üyelerinin Rekabet Yasağına Aykırılıktan Doğan Sorumluluğu", Yıldırım Beyazıt Hukuk Dergisi, S.2, 2022.
- BEYZA YİĞİTBAŞI**, "Tek Satıcının Rekabet Etme Yasağı", Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 2021.
- BURCU GÜNAYDIN GÜLTEKİN**, Anonim Ortaklıkta Yönetim Kurulu Üyesinin Rekabet Yasağı, 1. Baskı, İstanbul 2022.
- MEHMET YAVUZ GÜNER**, "Rekabet Hukuku ve Haksız Rekabet Hukuku İlişkisi", Rekabet Kurumu Uzmanlık Tezleri Serisi, no: 184, Ankara, 2021.
- MURAT CAN PEHLİVANOĞLU**, "Anonim Şirketlerde Pay Sahipliği Hakları ve Rekabet Hukuku İlişkisi: Dodge V. Ford Kararı Üzerinden Bir Değerlendirme", Hacettepe Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 1, S. 11, 2022.
- ÖZDEM SATICI TOPRAK**, "Anonim Şirketlerde Rekabet Yasağı", Lebib Yalkın Mevzuat Dergisi, S. 220, 2022.
- ÖZGE KARAEĞE**, "Anonim Şirketlerde Genel Kurulun Yönetim Kurulu Üyelerini Görevden Alma (Azil) Yetkisi", Ankara Barosu Dergisi, C. 1, S. 76, 2014.
- PINAR AŞIK**, "Anonim ve Limited Şirketlerde Rekabet Yasağı", Yüksek Lisans Tezi, Ankara, 2006.
- PINAR AŞIK**, "Anonim Şirketlerde Rekabet Yasağı", Ankara Barosu Dergisi, C. 4, 2017.
- UĞUR MERT NARLI**, "Anonim Şirketlerde Yönetim Kurulu Üyeleri İçin Öngörülen Rekabet Yasağı", Yüksek Lisans Tezi, Mersin, 2021.

Rekabet yasağına aykırılığın yaptırımları aynı kanun maddesinde düzenlenmiştir ve aykırılık söz konusu olduğunda ilgili madde hükmü uyarınca şirketin seçimlik hakları söz konusu olup aykırılığa ilişkin mevzuatta sayılmayan ancak öğretilerde kabul görmüş yaptırımlar da mevcuttur. Söz konusu seçimlik haklar kanunda öngörülen zamanaşımına tabidir.

Yaptırım olarak dava yolunun seçilmesi halinde söz konusu dava ticari dava niteliğini haiz olup görevli mahkemeler istisnai durumlar haricinde asliye ticaret mahkemeleri olacaktır. Ancak genel kurul kararı ile yönetim kurulu üyesinin rekabet yasağından muaf olması mümkündür. Yönetim kurulu üyeleri rekabet yasağından muaf olmadıkları hallerde yasağa aykırı hareket ettikleri takdirde hem şirkete hem pay sahiplerine hem de şirket alacaklılarına karşı verdikleri zarardan sorumlu olacaktır.

KAYNAKÇA

- ATANUR KARAAHMETOĞLU**, "İş Sırrı ve Ticari Sır Bağlamında Anonim Şirketlerde Yönetim Kurulu Üyelerinin Rekabet Yasağına Aykırılıktan Doğan Sorumluluğu", Yıldırım Beyazıt Hukuk Dergisi, S.2, 2022.
- BEYZA YİĞİTBAŞI**, "Tek Satıcının Rekabet Etme Yasağı", Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 2021.
- BURCU GÜNAYDIN GÜLTEKİN**, Anonim Ortaklıkta Yönetim Kurulu Üyesinin Rekabet Yasağı, 1. Baskı, İstanbul 2022.
- MEHMET YAVUZ GÜNER**, "Rekabet Hukuku ve Haksız Rekabet Hukuku İlişkisi", Rekabet Kurumu Uzmanlık Tezleri Serisi, no: 184, Ankara, 2021.
- MURAT CAN PEHLİVANOĞLU**, "Anonim Şirketlerde Pay Sahipliği Hakları ve Rekabet Hukuku İlişkisi: Dodge V. Ford Kararı Üzerinden Bir Değerlendirme", Hacettepe Hukuk Fakültesi Dergisi, C.1, S.11, 2022.
- ÖZDEM SATICI TOPRAK**, "Anonim Şirketlerde Rekabet Yasağı", Lebib Yalkın Mevzuat Dergisi, S. 220, 2022.
- ÖZGE KARAEĞE**, "Anonim Şirketlerde Genel Kurulun Yönetim Kurulu Üyelerini Görevden Alma (Azil) Yetkisi", Ankara Barosu Dergisi, C. 1, S. 76, 2014.
- PINAR AŞIK**, "Anonim ve Limited Şirketlerde Rekabet Yasağı", Yüksek Lisans Tezi, Ankara, 2006.
- PINAR AŞIK**, "Anonim Şirketlerde Rekabet Yasağı", Ankara Barosu Dergisi, c. 4, 2017.
- UĞUR MERT NARLI**, "Anonim Şirketlerde Yönetim Kurulu Üyeleri İçin Öngörülen Rekabet Yasağı", Yüksek Lisans Tezi, Mersin, 2021.